

ÒMNIUM

LLENGUA • CULTURA • PAÍS

núm. 17 primavera 2011

Oriol Bohigas

«Per sortir de la crisi cal passar inevitablement per la cultura»

Festa de les Lletres Catalanes

Com es va fer

Somescola.cat

En defensa del model educatiu català

Genís Pinart

Alcalde del Port de la Selva

«Potser ha arribat l'hora de dir "Adéu, Espanya"»

NOVETATS DEL SANT JORDI: DEDEU, SOLSONA, FONT I CABRÉ
AMB LES OBRES GUARDONADES LA NIT DE SANTA LLÚCIA

50 ANYS
50 ANYS

50 ANYS ÒMNIUM

50 ANYS
50 ANYS
50 ANYS
50 ANYS
50 ANYS
50 ANYS

Òmniium
Llengua. Cultura. País
www.omniium.cat

Celebrem el Premi d'Honor 2011

© Ramon Boadella

Muriel Casals
Presidenta d'Òmnium Cultural

50 ANYS ÒMNIMUM

El dia de Sant Jordi d'aquest any ens aporta records especials perquè, com a cada una de les efemèrides del 2011, hi incorporem la celebració dels nostres 50 anys. Són cinc dècades de treball constant en favor de la llengua i la cultura del nostre país, un temps que hem anat omplint amb una llarga llista d'accions i de campanyes dutes a terme amb els socis i sòcies d'Òmnium. Veurem al carrer els llibres premiats a la darrera Nit de Santa Llúcia, la que vam viure a Viladecans, i sentirem l'alegria de constatar un any més l'aportació que fan a la literatura els autors guardonats; alguns són reconeguts i altres tot just coneguts, tots, però, són una mostra evident de la bona salut de la nostra cultura.

Els darrers mesos també hem estat atents al context del país i, en aquest sentit, cal fixar-nos en la tasca duta a terme per la plataforma Somescola.cat, de la qual formem part. Ens hem mobilitzat per fer front a una agressió i hem consolidat la nostra relació amb les altres entitats compromeses en la defensa del model educatiu català.

D'altra banda, quan tindreu aquest número a les mans ja s'haurà realitzat la darrera onada de consultes sobre la independència de Catalunya, amb Barcelona exercint el seu paper de capital del país.

Aquest procés haurà estat per a nosaltres una altra oportunitat de relacionar molts elements. En primer lloc, ha estat determinant el compromís de les seues d'Òmnium en les consultes a diverses poblacions, i, segonament, volem insistir en la importància dels mètodes rigorosos que s'apliquen en les votacions. Perquè estem convençuts que per avançar en el camí cap a la plena sobirania necessitem paciència, rigor, voluntat d'entesa i capacitat de compromís, sense oblidar mai l'exigència. Compromís com el del 43è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. El premiat d'enguany és Albert Manent, la trajectòria del qual és un exemple de maduresa literària i historiogràfica i activisme cultural. Ho celebrarem amb ell i amb tots els socis i sòcies que ens vulgüeu acompanyar el 14 de juny a l'acte de lliurament del premi.

«A la maduresa literària i historiogràfica d'Albert Manent»

ÒMNIMUM primavera 2011

Edita: Òmnium Cultural
Diputació, 276, pral.
08009 Barcelona
www.omnium.cat
oc@omnium.cat
Tel. 93 319 80 50 | Fax 93 310 69 00
Producció editorial: Ara Llibres, scl.
www.aralibres.cat
Disseny original: Xavier Peralta
Direcció editorial: Roser Sebastià
Coordinació editorial: Toni Quero i David Heredia.
Disseny i maquetació: Cristina Serrano
Consell editorial: Sandra Casals, Agnès Rotger, Mabel Mas, Isaac Salvatierra, Toni Puntí, Carles Solà, Isaac González Balletbó, Jordi Arcaons, Rita Marzoa i Roser Sebastià.
Publicitat: Carme Mata, cmata@omnium.cat
Impressió: Printer Indústria Gràfica
Dipòsit legal: B-51515-2005
ISSN: 1885-611X
Òmnium no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors.
Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

FE D'ERRATES: En el núm. 16 de la revista, la fotografia que obria l'article sobre el teatre familiar (pàg. 24) no correspon al Teatre el Casal de Calaf, com deia el peu de foto, sinó a l'Auditori Pau Casals, Espai de Cultura de Castellbisbal.

Sumari

4 Homenot > Raimon, per Vicent Partal | **5 Opinió convidada** > Salvador Cardús
6 La foto > Les Rambles, per Oriol Bohigas | **7 #Tasques 2.0** > Oriol Lladó: el projecte *crowdfunding* de Verkami | **8 L'entrevista** > Oriol Bohigas, per Òscar Guayabero
54 Punt final > Eva Piquer i Francesc-Marc Álvaro: els Manel

PAÍS >>>

14 De l'exclusió a l'autodeterminació > L'alcalde del Port de la Selva explica el procés que ha dut a més de cent municipis del país a declarar-se exclosos de la Constitució. Per Xavier Tedó.

LLENGUA >>>

18 Els diccionaris especialitzats > Una visió sobre l'excel·lent i variada oferta de diccionaris en llengua catalana amb un colofó original per part de Màrius Serra. Per Joan Rebagliato.

CULTURA >>>

21 Editors amb valor afegit > Els petits editors del país parlen sobre les seves estratègies de supervivència en el mercat, alhora que mantenen el seu compromís amb la llengua. Per Raül Maigí.
24 Com es va fer la Festa de les Lletres Catalanes > Per primer cop expliquem des de dins els preparatius del gran espectacle cultural de la Nit de Santa Llúcia. Per Adriana Clivilló.

EDUCACIÓ >>>

32 L'escola catalana, un model de cohesió social en perill? > La societat civil respon amb la creació de Somescola.cat per fer front a les sentències del Suprem. Per Magda Rosselló.

35 ÒC Notícies núm. 137

Trobada Nacional: Òmnium defineix el seu full de ruta per als propers anys.

COBERTA AMB ELS PREMIATS DE LA NIT DE SANTA LLÚCIA 2010. La fotografia de coberta ha estat presa al Palau Dalmaes, primera seu d'Òmnium Cultural, 50 anys després de la fundació de l'entitat. © Jordi Mota

Raimon

La veu imprescindible

Raimon Pelegero (Xàtiva, 1940) fa prop de cinquanta anys que canta i compon cançons, unes quantes de les quals s'han instal·lat de forma definitiva en el cor i en el cap de milions de persones. Aquesta sola definició hauria de servir per deixar clar que estem al davant d'un artista excepcional, que així el definiria qualsevol cultura del món. En el nostre cas, però, és molt més que això. Raimon és un home clau per entendre el país i les coses que ens han passat. Una veu de la qual ningú no pot prescindir.

© Martí Abril

Sóc una de les moltes persones que deu coses a Raimon. Tinc la imatge encara nítida al cap de la primera cançó seua. Jo era un xiquet i quan me n'anava a dormir, d'amagat dels meus pares, m'emportava al llit un transístor per escoltar una estona el que deien. Ho feia amb la llum apagada i la roba del llit tapant-me. A fosques, doncs. I una nit va sonar «La nit». Era a Ràdio Peninsular, una emissora valenciana que als anys seixanta de tant en tant es feia de notar. Escoltar aquella veuarra, en la llengua que parlàvem a casa i no sentíem mai a la ràdio, amb aquella força interpretativa, tan directa, va marcar un abans i un després per a mi.

«La nit» amagava un missatge críptic que segurament no vaig entendre aleshores. Raimon no només cantava en el nostre català, el de València. Cantava també a favor de les «classes subalternes», cantava d'una manera diferent, per als altres. I ho feia amb una eficàcia tan notable que encara que no entengueres la cosa críptica se t'encomanava la idea de força, de resistència, d'altivesa. Jo ho vaig tastar en la meua pròpia pell, aquella nit que em va fer diferent.

Hí ha, per això, un Raimon mític, aquest. Un gegant. Un Raimon que és més que un cantant, un Raimon sense el qual ningú no podrà explicar aquest país. Un Raimon que se la jugava cada dia, que ensopegava amb López Rai-

mondo en les escales del metro, no el saludava però sabia qui era i d'això en feia una cançó. Un Raimon més eficaç contra el franquisme, amb un esguerrat i esguerrador «Diguem no», que els manifestos de la majoria dels partits i d'aquelles plataformes avui oblidades. Un Raimon perseguit i solidari, que sempre sabia on havia de ser, que mai no oblidava d'on venia, que era conscient d'on volia anar.

Pel que va fer en aquell temps que ja era un poc nostre i en aquell país que anàvem fent li hauríem d'estar eternament agraïts. Però han passat molts anys d'això i moltes cançons. I el Raimon ciutadà, el Raimon polític amb majúscules no pot tapar, després de tants anys, el Raimon cantant, l'artista.

El de Xàtiva ja ha cantat més anys en democràcia que no en dictadura i ha creat obres sublimes que van molt més enllà de la necessitat de somoure la consciència del seu poble. Músiques per Espriu o per Ausiàs, evocacions, relats, retrats i confessions s'acumulen en un discografia que ja suma prop de quaranta títols, el darrer recent tret del forn. Són obres sempre ben harmonitzades, sempre ben cantades, sempre ben acompanyades per músics triats i poc previsibles. Obres no només de bona música. Raimon és un autèntic perfeccionista que vigila les portades dels discos, els textos que l'acompanyen, les fotografies, les llums de l'escenari, tot. Escrupolosament, professionalment.

És curiós que a Raimon l'ha volgut fer molta gent prescindible. Segurament perquè ell defensa amb els punys el seu espai d'independència personal. Malgrat que ho fa amb la mateixa naturalitat amb la qual els veïns de la Rambla i el Raval Nord s'han acostumat a veure'l passejar, al costat de l'Analisa Conti. Un dia, mentre xerràvem una estona, unes xiquetes italianes ens van demanar si podíem fer-los una fotografia típica de turistes. La va fer ell i jo no vaig poder deixar de pensar si mai arribarien a ser conscients de la importància de l'homenot que feia circumstancialment de retratista.

Aquell home de cabells blancs que ara passeja serè per Barcelona és molt lluny del jove que expliquen, que explica Joan Fuster!, es va inventar «Al Vent» camí de València mentre anava en moto. Del xicot que va impressionar l'Espinàs (un home poc impressionable) la primera volta que el va veure al Fòrum Vergés. Però és ell mateix, ferm i segur del que fa. Des del anys seixanta, Raimon ha protagonitzat el pas de la cançó i la marxa del país. I és una sort bàrbara que ho continue fent sense defallir, sense reclamar res, assumint la seua responsabilitat. Que ens continue regalant la música i la presència, les idees i l'exemple, la ironia i la fe, allò que l'ha convertit per al País Valencià i la cultura catalana completa en un dels més grans homenots. ◊

>>>Vicent Partal és periodista.

SALVADOR CARDÚS I ROS

Amb pas ferm, sense precipitació

Després de la frustració del procés viscut amb l'aprovació del nou Estatut de Catalunya, en només quatre anys la llista dels catalans que ja han passat a la convicció racional que l'únic camí desitjable és la sobirania plena s'estèn en tots els àmbits de la societat civil.

No estic segur que tots siguem prou conscients dels passos de gegant que ha fet el sobiranisme polític a Catalunya en els darrers quatre anys. El punt d'inflexió l'hauríem de situar en el famós article de Joan Solà a l'AVUI, «Plantem cara», de desembre de 2006. El 2006 havia estat, precisament, el de l'aprovació del nou Estatut pel referèndum –quatre anys després, tot paper mullat: Estatut i referèndum– i el del descobriment que tots els afanys havien estat en va. Les aspiracions nacionals dels catalans havien descobert el seu sostre, i no tan sols no era tan alt com es podia imaginar, sinó que era més baixa del que ja gaudíem. Vist a pilota passada, es descobria que la reforma de l'Estatut havia estat un gran error estratègic, fruit d'una suma d'ingenuïtat culpable, càlcul partidista i precipitació oportunista. Hom pot dir que, en el pitjor dels casos, la reforma va tenir la virtut de descobrir el veritable sostre constitucional de l'autonomisme. Però, en un balanç de costos i guanys, seria fàcil arribar a la conclusió que no calien tantes energies per tan poca novetat, i que per descobrir l'alçada d'un sostre no feia falta que, en topar-hi, ens féssim un trauc al cap.

Però mentre la política de partits s'ha entretingut a salvar els mobles d'aquell fracàs –acceptar-lo obligaria a prendre unes decisions per a les quals no es té encara el coratge necessari–, la ciutadania ha anat passant al davant dels partits, abandonant progressivament el sentiment d'agressió per un nova actitud constructiva i orientada al futur. Res no passa de la nit al dia: hi ha qui encara no s'ha desvetllat, hi ha qui encara necessita posar l'interconomia per escalfar-se la sang i hi ha qui

s'aferra a la hipòtesi que els espanyols, un dia, cauran del cavall i, sense que nosaltres hi haguem d'arriscar res, ens acabaran donant la raó. Ara bé, aquesta espècie cada dia són més pocs, i on hi ha hagut canvi accelerat és en els que han abandonat esperances inútils, ressentiments malhumorats i malenconies sabotejadores. La llista dels que ja han passat a la convicció racional que l'únic camí desitjable és la sobirania plena, és

«La forma d'aconseguir la independència és el que farà el propòsit noble i digne»

a dir, la independència, s'estèn en tots els plans de l'activitat professional, en tots els àmbits de la societat civil, i per tot el país.

Tot aquest gran moviment, tanmateix, només ens situa al principi d'un camí costerut que no es pot fer sense assumir riscos i pagar el preu de tota emancipació. I per fer-ho amb garanties i no malbaratar més energies ni posar en perill les il·lusions que desvetlla, cal entendre que és necessària una majoria social que encara no tenim. Ara, precisament perquè hem avançat molt, el pitjor adversari que tenim és la precipitació. La saviesa popular tenia ben present que no es pot dir blat que no sigui al sac i ben lligat. Cal desconfiar, doncs, de qui ja s'atreveix a prometre pa i coca.

La independència és l'objectiu més gran que una nació es pot fixar. I la manera d'aconseguir-lo és el que, a més, fa el propòsit noble i digne. Vull dir que, si ho hem de fer, fem-ho bé. ◊

AMB OBAMA

Periodista, escriptor, doctor en Ciències Econòmiques... El CV de Salvador Cardús és prou conegut pels lectors de la revista i Òmnium Cultural el té ben present quan es tracta d'analitzar la societat civil catalana.

En aquesta imatge el reproduïm al seu despatx de la UB, sota un retrat del president nordamericà Barack Obama, del qual es pública la seva admiració. En un article publicat a *La Vanguardia* l'any 2008, Cardús es preguntava per les possibilitats que aparagués un Obama català. La seva conclusió era que el que ens convenia abans, i de manera urgent, és una regeneració del sistema polític que faci possible l'aparició de líders tan capaços de produir una revolució moral com la d'Obama als Estats Units.

Les Rambles

Un torrent de contradiccions Per: Oriol Bohigas | Fotografia: Dani Codina

La ciutat de Barcelona no té consciència dels valors de la Rambla i les autoritats que la regeixen no es preocupen de reforçar-los, sobretot en dos temes essencials. El primer és el decor urbà de l'espai públic. De la vella tradició dels mercats n'han quedat els ocells, les flors i els llibres: tres signes noucentistes. Però tot es degrada i s'hi busquen solucions que encara ho empitjoren, com per exemple els nous estands de joguines, souvenirs, gelats i pastissos i les escultures vives que ni s'acceptarien a la festa major del poble més arrossinat. L'altre tema és el valor de l'ús col·lectiu. Un carrer és també el que passa a les plantes baixes i el que rebull en els pisos. La Rambla és ja un carrer sense cap botiga al servei de la vida dels ciutadans. Així, s'ha convertit en un torrent de contradiccions. Quan ens decidirem a considerar-la la columna vertebral de la ciutat i la mantindrem degudament, pensant que, bona o dolenta, neta o bruta, la Rambla sempre serà la imatge de les gràcies i desgràcies de Barcelona i de tots els barcelonins?

El públic també pot ser el mecenes de la teva obra

Verkami, promoguda per una família de Mataró, és referència en el finançament de projectes creatius a través de petites aportacions individuals. Actualment, ja són més de 1.000 els minimecenes que han aportat per a algun projecte, i n'hi ha 23 d'actius.

Parlem amb **JONÀS SALA** | 4/3/2011

Una pregunta previsible i inevitable. Podeu explicar el micromecenatge (crowdfunding) en 140 caràcters? Finançar projectes creatius amb la suma d'aportacions individuals a canvi de recompenses exclusives. L'artista té el 100% dels drets. Són projectes artístics des d'un punt de vista ampli, ja que inclou també projectes científics, programari, comunitaris...

Així, el consumidor esdevé mecenes o productor, oi? Creieu que això canvia la manera com l'artista es planteja l'obra? El canvi és que ha de treballar amb la seva comunitat, i ha de plantejar el projecte per implicar-la i que li sigui atractiu. Una vegada ha aportat se sent part del projecte i pot ajudar a difondre'l i pot seguir-ne el procés, i l'autor el pot involucrar.

Com el consumidor/productor pot sentir-se part del projecte? Els directors poden incorporar els mecenes a la discussió del muntatge dels documentals, la banda sonora... A l'Arròs Movie, un dels nostres projectes, pots aparèixer a la pel·li o assistir al rodatge i tens un plat de paella cuinat pel director a la pròxima festa. En el llibre de Víctor Pàmies els lectors van poder escollir la portada.

Què creieu que aporteu en un temps de crisi? En temps de retallades en les subvencions és una sortida per als artistes aconseguir finançament directament del seu públic.

Per què la limitació de 40 dies per aconseguir els fons? Si no es recapta el 100% què passa? Perquè amb un objectiu clar i un termini la gent es motiva, per així entre tots assolir l'objectiu. L'autor es pot concentrar durant 40 dies per fer una bona campanya de difusió entre aquells que aprecien la seva feina. Si no s'arriba al 100%, els mecenes no han pagat res i el creador no rep els diners. No hi ha cap transacció, ningú no hi perd res.

Com us vau posar en aquest projecte? Com us vau inspirar? Com a consumidors de cultura que som ens va agradar molt el model: implicar-te, contacte amb el creador i recompenses úniques. I com a creadors, ara som residents a Can Xalant, però hem experimentat les dificultats d'aconseguir ajuts i finançament públics. I vam veure que el crowdfunding, en aquestes dues vessants, era molt necessari al nostre país.

Quin és el vostre «mercat»? Des del Maresme al món? Efectivament, qualsevol persona des de qualsevol lloc del món pot presentar o aportar a un projecte via Verkami. Ens ha anat molt bé l'empenta i l'assessorament que ens han ofert des de la Incubadora del TecnoCampus Mataró.

«Verkami és un projecte crowdfunding de Joan Sala i els seus fills, Adrià i Jonàs»

@oriollado, periodista

Oriol Bohigas

«Per sortir de la crisi cal passar inevitablement per la cultura»

La història recent de la ciutat de Barcelona i la biografia personal de l'arquitecte Oriol Bohigas són avui ja indivisibles, l'un no s'entén sense l'altre. D'ambdues històries parlem al seu estudi de la plaça Reial.

Per: **Òscar Guayabero** | Fotografia: **Jordi Mota**

Acabes de ser guardonat amb el Premi Nacional de Cultura per la teva trajectòria com a arquitecte i també com a activista i activador de la cultura. Què suposa per a tu aquest premi?

No voldria caure en la pedanteria però hi ha una edat en què et van caient els premis. Suposo que premien que hagi dedicat molt de temps a alguna cosa amb una certa qualitat i encara no t'hagis mort. Però és cert que aquest premi em fa molta il·lusió, perquè és el màxim guardó cultural del meu país.

Al ser un premi a la trajectòria, potser que comencem per parlar d'això precisament. L'estudi MBM està format principalment per Josep Martorell, David Mackay i tu mateix. Porteu un munt d'anys treballant plegats. Ha canviat molt la vostra forma d'encarar els projectes en aquest temps?

Nosaltres hem mantingut la mateixa posició professional, però l'ofici d'arquitecte ha evolucionat molt, diria fins i tot que està en la línia de desaparèixer. L'arquitectura es realitza a través d'uns camins de decisió que se li escapen, i molt, a l'arquitecte. Abans hi havia els interessos del propietari, alguns de comercials i altres de remotament culturals, i els de l'arquitecte, que eren principalment culturals. Ara, els clients, que són sempre societats i amb interlocució d'economistes, no són mai culturals, sinó econòmics i d'exploració mercantil. La possibilitat d'intervenció cultural de l'arquitecte s'ha reduït a gairebé res.

Un dels camps on aquest canvi és més visible és el de l'habitatge. Les premisses del moviment modern, per exemple, la carta d'Atenes de 1933 publicada més tard per Le Corbusier, on es marquen unes línies clares de com ha d'estar dotat l'habitatge sigui o no social, semblen ara oblidades. S'ha desdibuixat aquesta funció social de l'arquitectura?

Absolutament, el moviment modern no tan sols va ser una regeneració estètica i funcional sinó que estava basat en el compromís social de l'arquitectura. Va ser llavors quan es van fer els estudis de l'habitatge mínim, sobre la ubicació de barris dins de la ciutat i sobre la higienització de la llar. Aquest compromís era el que generava unes premisses estètiques, però la base era sempre social. La prova és que fins als anys cinquanta tots els grans arquitectes feien habitatge i habitatge social. Ara, cap dels noms que sonen com a grans arquitectes internacionals en fan. Avui, la gran arquitectura es redueix a gran edificis comercials, corporatius o a iniciatives privades amb vocació de negoci, o a algunes operacions públiques amb motivacions més simbòliques i de marca de ciutat que no pas socials.

Però no és cert que l'arquitectura moderna o bé va fer les cases familiars de la burgesia culta o bé va experimentar en tipologies que després els especuladors van usar per crear les ciutats dormitori a les perifèries de les grans urbs?

Això és un dels fets més significatius de la davallada del moviment modern. El seu gran valor va ser crear noves tipologies, revolucionàries, tant a l'exterior com en la distribució interna dels edificis. Però va arribar un moment en què el món de la construcció es va adonar que aquestes tipologies eren més econòmiques i més fàcils d'edificar, amb produccions seriades, per exemple, al marge de la seva funció social. Així que van veure que aquella arquitectura que lluitava contra la seva idea reaccionària podia ser una font de negoci, la van utilitzar sense mida amb interessos especulatius.

Més endavant, quan arriba la democràcia, vas ser un dels artífexs del que ara anomenem *model Barcelona*, amb teories com l'acupuntura urbana: «si canvio la façana d'una casa canvia el carrer, canvia el barri, canvia la ciutat». Li pot haver passat al model Barcelona el mateix que al moviment modern?

Sí, sense voler creure que ha estat, ni molt menys, tan transcendental com el moviment modern, ha quedat més l'aparença del model Barcelona que la seva raó de ser. Un exemple molt clar és l'ús de la pedra. Com a resposta a reivindicacions veïnals del tipus «no volem més ciment» es comença a usar la pedra i la fusta per «humanitzar» l'arquitectura, però en realitat es fa menys eficient i molt més cara de conservar. El panot,

L'activista cultural Òscar Guayabero, que es defineix així mateix com *paradisenyador*, entrevista Oriol Bohigas al seu despatx de la plaça Reial barcelonina.

Avui, la gran arquitectura ja no és social: es redueix a grans edificis comercials o amb vocació de negoci

La Sagrada Família és tota ella una catàstrofe. És la lògica de la conservació d'un passat que no ha existit mai

que és un dels millors sistemes possibles de paviment, es va substituir per lloses de pedra que es trenquen tot sovint i rellisquen quan plou. És un tic de nou ric com les cases de la Cerdanya, que fan servir pedra falsa, aplacada. [Nota de l'editor: el panot és una rajola hidràulica de superfície antilliscant i resistent a la climatologia adversa, que el lector reconeixerà perquè és un dels símbols municipalistes de Barcelona]

Conservació versus renovació i construcció de nou. On acaba la conservació de la pròpia història i on comença la nostàlgia historicista que has criticat tantes vegades en els teus articles?

Ara, el que sembla un dogma és el conservacionisme. A Itàlia és evident i també aquí. Està bé conservar el patrimoni, però si es porta a extrems, és totalment reaccionari. No crec que ningú pugui defensar seriosament, en termes socials, les cases i els carrers sense llum, ni ventilació, ni ascensors, simplement perquè abans eren així. S'han de mantenir insalubres perquè els turistes hi facin fotos? Quan pot ser, perfecte; però quan no pot ser, no cal entestar-s'hi. Les ciutats es reinventen permanentment. Si cal un nou traçat urbà no podem deixar de fer-lo per conservar dues cases que tenen un arc gòtic restaurat al segle XIX refet als anys cinquanta, perquè hi ha molt de fals en el suposat llegat històric. Ara bé, mentre hi hagi un solar al centre no cal crear nous barris, mentre es pugui rehabilitar no cal construir de nou.

I, llavors, per què aquest sentiment, molt extens, que cal conservar per no perdre les arrels, la ciutat mateixa, i que l'arquitectura contemporània desfà aquest llegat?

Primer, perquè la reivindicació popular sovint deriva en una reclamació de la democratització de tipologies burgeses. Però, a més, és per l'odi de l'arquitectura moderna, i moltes vegades amb raó. Molts cops l'arquitectura contemporània s'imposa en el lloc sense miraments, mutilant tramats o estructures anteriors que encara funcionen. L'altre motiu és que l'arquitectura s'ha utilitzat alguns cops per amagar fórmules d'especulació i la gent ha identificat per la forma el que no estava d'acord pel contingut.

En aquests paràmetres, com hem de llegir el Premi Ciutat de Barcelona d'Arquitectura d'aquest any a la nau central de la Sagrada Família?

Es fa difícil de dir, la Sagrada Família és tota ella una catàstrofe. És la lògica de la conservació d'un passat que no ha existit mai. A banda que el projecte està equivocant teòricament i pràcticament i també ideològicament, és que resulta que és una obra de Gaudí molt dolenta. La nau en concret és un

disbarat mundial, de les més lletges que he vist mai. Ara, cal anar amb compte perquè atribuir a Gaudí la nau és molt agosarat, perquè sabem que ell corregia i modificava molt sobre la marxa. Si veiem els dibuixos de la façana del Naixement és gairebé gòtica. Va ser amb el treball colorista i d'artesa mentre s'anava fent, que va acabar tenint el caràcter final, molt diferent al gòtic.

No creus que aquest premi alhora connecta amb l'anomenada *arquitectura espectacle*, aquesta que s'ha fet en els darrers anys de forma global?

Totalment, la nau és una atracció de fira. Fins i tot les dimensions, que semblen formidables si tenim en compte que una nau per a multituds és millor sense columnes, la nau de l'església del Pi és molt millor. Donar-li el premi a un tros de l'edifici és entendre l'arquitectura com un seguit d'imatges espectaculars i no com un conjunt coherent i funcional.

La Sagrada Família és un dels reclams turístics de Barcelona. Ja fa temps que hi ha un debat obert envers la ciutat i el turisme. Com valora la situació del centre de la ciutat i el possible col·lapse turístic, tu que a més vius i treballes just a la plaça Reial?

És una pregunta difícil que hauríem de fer als que es proposen com a alcaldes, perquè és un dels problemes fonamentals amb els quals es trobaran. Però hi ha algunes coses que sí que sé: Ser una ciutat turística no és dolent, ni econòmicament, ni socialment, ni culturalment. Després haig de dir que estic molt d'acord amb el turista econòmic o d'espardeunya que li diuen. Em sorprèn com gent que es diu d'esquerres diu que només vol turistes rics perquè no embruten. Ara, és clar, això exigeix uns serveis públics molt eficients.

Però aquests serveis són públics i els guanys que generen els turistes són privats. No estem socialitzant els inconvenients i privatitzant els guanys?

Aquest és un problema global del sistema d'intervenció i finançament estatal, de tot arreu. Però si parlem que el turisme representa un PIB de la ciutat important, d'alguna forma està nodrint les arquitectures públiques per finançar els serveis que dèiem, de neteja, de seguretat, etc.

Hem passat una època de bogeria d'arquitectes estrella, edificis icònics i arquitectura espectacle. Ara potser amb la crisi les coses es posaran a lloc?

Malauradament no ho crec. És clar que es construeix menys, perquè hi ha menys diners. Però les multinacionals seguiran pensant que tenir un edifici emblemàtic augmenta el valor de la seva marca. És la base del neoliberalisme radical i fins que aquest no canviï no canviarà el panorama.

EL PERFIL

Oriol Bohigas (Barcelona, 1925), arquitecte i urbanista, ha viscut a mig camí de la crítica, la cultura i l'activitat professional. L'envejo per haver viscut el Grup R. Sempre que me l'imagino amb la *gauche divine*, el veig deixant anar *boutades* per provocar, tot i que en realitat crec que és un noucentista pragmàtic i un *bon vivant* eclèctic. Quan vaig llegir el seu llibre *Barcelona entre el pla Cerdà i el barraquisme* (Barcelona: Edicions 62, 1963) vaig entendre la Barcelona del 92. Però prefereixo les seves primeres obres al seu urbanisme olímpic, i secretament el culpo de les places dures.

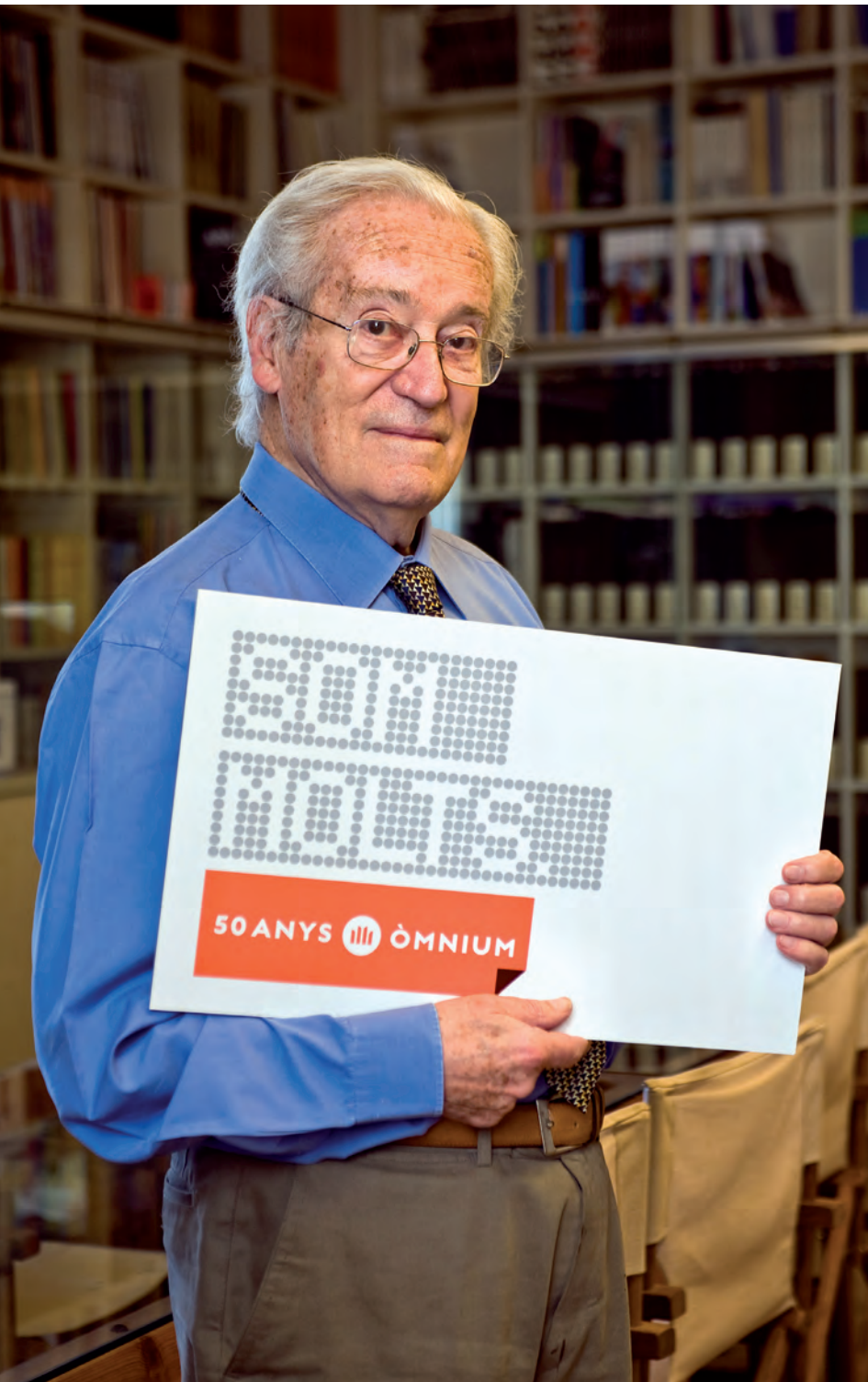
El seu pas per la política no sembla haver-lo deixat massa tocat, potser perquè se'n va anar dimitint per manca de recursos. Les seves opinions, fetes des de postulats d'esqueres, i els seus mitjans de colors cridaners són, per a mi, una de les imatges dels noranta. Als seus 86 anys, segueix en actiu sense haver perdut la seva capacitat provocadora i la seva coqueteria quan apareix el fotògraf. Segons diu, segueix passant-s'ho bé fent d'arquitecte i escoltant com em parla dels seus darrers projectes, m'ho crec. Un cop torno a casa, miro els seus treballs més recents, no sempre m'agraden, però sempre hi trobo idees.

Òscar Guayabero

Però potser els encàrrecs públics sí que ho faran. Per a la ciutadania serà més difícil d'acceptar segons quines operacions amb preus astronòmics.

Segurament, així ho espero. En aquest àmbit, sí que és cert que la crisi ens obliga a repensar en quins paràmetres generem nous edificis per a la ciutat. Però, sincerament, crec més en un canvi per les revolucions àrabs. No crec que la crisi faci que els nostres polítics canviïn de funcionament.

Bohigas posa amb el lema dels 50 anys de l'entitat, la creació de la qual va ser «una idea magnífica», en paraules de l'arquitecte.

Has treballat en urbanisme i arquitectura. L'un treballa amb sistemes i l'altre amb excepcions. És difícil l'equilibri entre els dos?

Jo, de fet, crec en l'arquitectura, l'urbanisme que he fet es recolza en l'arquitectura. És un urbanisme que ja té una predisposició formal, que no es queda amb els usos. Les densitats, la zonificació, la catalogació urbanística, etc., no diu gran cosa del resultat final. Fins que s'aixequen els edificis i esdevenen formes no sabem com serà el barri, la zona. És a partir d'aquí que es fa ciutat. Ara, perquè això funcioni els arquitectes han de tenir clar que cal fer edificis pensant en el context.

Malgrat l'avançada edat dels socis fundadors d'MBM no deixeu de fer projectes: la Torre Blanca a la plaça d'Europa, l'edifici de l'editorial RBA a la Diagonal i el proper museu Dhub. No veig intencions de retirar-vos.

Hi ha també una parell d'obres recents de les quals estem molt contents, que són l'estació ferroviària de Parma i el centre universitari i de noves empreses de Mataró [el Tecnocampus]. Tenim pocs projectes nous, no perquè ens retirem sinó perquè la construcció està parada en general. Però tenim clar que, dins de les limitacions de la nostra edat i amb l'ajuda de les noves generacions que han entrat al despatx, seguirem treballant mentre ens ho passem bé fent-ho.

Potser per la bona salut dels arquitectes que vàreu protagonitzar la transició democràtica és pel que es diu que heu fet tap generacional als més joves?

Crec que això passa en totes les generacions, però en realitat ara el problema és que hi ha un superàvit d'arquitectes. Quan jo estudiava, cada any sortien de les facultats 20 arquitectes a Barcelona i 20 a Madrid. Ara hi ha tants estudiants cursant la carrera que arquitectes en actiu, que cada any doblem el nombre. Els estudiants haurien de ser conscients que s'hauran de dedicar potser a altres coses que a l'arquitectura tal com l'entem. Facin el que facin, estudiar arquitectura els donarà una manera de veure el món molt interessant.

Passem a la teva faceta d'activista cultural, que sempre has combinat amb l'arquitectura. Vas ser regidor de Cultura amb Pasqual Maragall i al cap del temps has estat president de l'Ateneu Barcelonès i n'has impulsat la seva renovació. Com ha canviat el panorama cultural des de llavors fins ara?

Amb ganes de portar una mica la contrària, diria que en termes culturals estem millor que mai, que no vol dir que estiguem bé. Però és ara quan més llibres, di-

aris, revistes s'editen, quan més música es fa, quan més cinema i teatre es produeix, quan més art es pot veure. És cert, però, que hi ha hagut una baixada de tensió des de llavors, sobretot pel que fa a la implicació de la cultura a la política.

I quin canvi de paper ha tingut la societat civil organitzada, amb entitats com l'Ateneu o Òmnium Cultural envers les institucions públiques?

A vegades arribes a pensar que en realitat la societat civil molesta les institucions públiques, que es creuen les úniques legitimades per exercir la política cultural. Hi va haver un temps en què era habitual que un filòsof, metge, artista o escriptor entrés a la política de forma activa i ara, malauradament, són excepcions. Els aparells de partit han tancat aquesta possibilitat. I calen polítics que entenguin la cultura com una base estructural per conformar tota la política del país.

Estem just en un moment de retallades en les inversions públiques a la cultura. Com es pot gestionar aquesta situació?

És un problema greu. La cultura mereix més inversions, però també crec que la cultura ha de tenir un pèl més de modèstia. Encara hi ha coses més importants que la cultura, com són la gana, la salut, l'educació, etc. Comprenc que es demanin més sacrificis a cultura que a la sanitat, per exemple. Ara bé, la transformació radical de la societat per sortir de la crisi no es farà només amb la sanitat o el benestar social, sinó que passa inevitablement per la cultura. Per exemple, si cal arreglar la política per no repetir un model fallit, aquesta regeneració passa forçosament per implicar la cultura.

Vénen les eleccions municipals. Al marge de qui sigui el guanyador, què li demanaries al proper alcalde de Barcelona?

Una actitud: entusiasme i comunicació. Cal que els barcelonins estiguin vinculats amb la seva ciutat com ho estaven fa uns anys. Cal que els esforços de l'Ajuntament s'entenguin com a part activa del benestar de la gent i no al contrari. I un projecte concret: la reestructuració de l'àrea metropolitana, sobretot aquella que té continuació visual amb la ciutat. Cal ordenar aquest conjunt de municipis de forma urbana i no comarcal.

Per acabar, una opinió sobre Òmnium Cultural l'any que en compleix 50.

Hi ha hagut molts òmniums, hi ha períodes que m'interessen més que altres. Com a tota institució, depèn de les persones que la porten. Ha tingut etapes fins i tot carques. Però trobo que va ser una idea magnífica crear aquesta entitat i que ha servit en situacions polítiques molt diverses per aconseguir coses que d'altra manera no haurien estat possibles. ◊

Si cal arreglar la política per no repetir un model fallit, aquesta regeneració passa forçosament per implicar la cultura

Un noucentista amb mitjons vermells

Defineix molt breument Barcelona.

Una ciutat molt ben situada geogràficament.

Què és el millor que té, al marge de la situació geogràfica?

Que és una ciutat fonamentalment burgesa, sense esforços de representació monumental.

I el pitjor?

La vulgaritat d'aquesta mateixa burgesia.

Un somni com a arquitecte no acomplert.

La possibilitat de reordenar urbanament els intersticis entre els termes municipals de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Un error confessable.

Bastants. En termes autobiogràfics és no haver sortit més a treballar a l'estranger i superar les crisis i els problemes catalans i espanyols.

Un arquitecte de capçalera.

Àlvar Aalto.

Una raó per viure a la plaça Reial.

Dues, una d'estètica i una altra de social. És la plaça més bonica de la ciutat i és el lloc on s'aplega més turisme d'espardenya, d'aquest que no agrada a segons qui.

Un color per als mitjons.

A ratlles vermelles o grogues.

Un mal hàbit.

Un excessiu sedentarisme.

Un racó de Barcelona per perdre's i gaudir.

Tot Ciutat Vella es pot entendre com un conjunt de raconets magnífics a dins de la gran expansió del segle XIX.

I un lloc del qual fuges.

La Sagrada Família.

Un projecte vostre preferit.

La Vila Olímpica, perquè resol una cosa molt difícil: que un cop acabats els Jocs ha aconseguit funcionar com un barri més de la ciutat, sense límits entre el que era antic i la part nova.

El darrer llibre que has deixat a mitges.

En deixo molts.

L'últim cop que t'ha atrapat un programa de televisió.

Tinc un problema, la meua dona no em deixa quedar-me enganxat. Perquè, a més, la poso molt alta per sentir-la bé i, per tant, molesta els que m'envolten. Sóc un televident amb dificultats.

De l'exclusió a l'autodeterminació

L'alcalde del Port de la Selva explica com es va gestar el procés que ha dut a més de cent municipis del país a declarar-se exclosos de la Constitució, les amenaces i pressions que va rebre i la nova plataforma municipalista que ha impulsat per avançar cap a la independència.

Per: **Xavier Tedó** | Fotografia: **Dani Codina** | Infografia: **Juliana Eslava**

Entre les queixes i amenaces adreçades a l'alcalde Genís Pinart (a la imatge, amb el Port de la Selva al fons), no hi podien faltar les que recorrien al lloc comú del boicot als productes del país.

Para:
Asunto:

Genís Pinart
RE: ¿INDEPENDENCIA?

Enviado el: martes, 06 de julio de 2010 15:59
Para: ajuntament@elportdelaselva.cat
Asunto: ¿INDEPENDENCIA?

Estimados y queridos compatriotas, lamento comunicarles que moralmente he aconsejado a centenares de ciudadanos que no visiten su municipio y por supuesto revisen cualquier producto para evitar consumirlo si ha sido fabricado en El Puerto de la Selva. Sin otro particular reciban un cordial y caluroso saludo.

El 28 de juny de 2010 els pitjors presagis es fan realitat i el Tribunal Constitucional (TC) acaba d'esquarterar l'Estatut que el Congrés ja havia retallat quan es va debatre a la cambra baixa. L'alcalde del Port de la Selva, Genís Pinart, explica que el sentiment que va tenir aquell dia va ser semblant al de la majoria de catalans: «Estava empenyat per com ens havia tractat el TC, pel seu menyspreu». Va entrar al despatx de l'Ajuntament i es va posar a escriure un manifest que reflectia el seu enuig amb la sentència. En aquell primer esborrany, Pinart declarava el Port de la Selva independent d'Espanya. «Abans de la sentència ja deia que proclamaria la independència i, veient la retallada i com escapçaven l'autogovern, em vaig reafirmar en els meus plantejaments». Tenia la potestat per fer-ho. CiU governa amb majoria absoluta amb quatre regidors en un consistori on hi ha dos representants d'ERC i un més del PSC. La moció, doncs, prosperava. Una per-

L'objectiu de la moció era palesar amb una acció contundent però democràtica la frustració generada pels magistrats

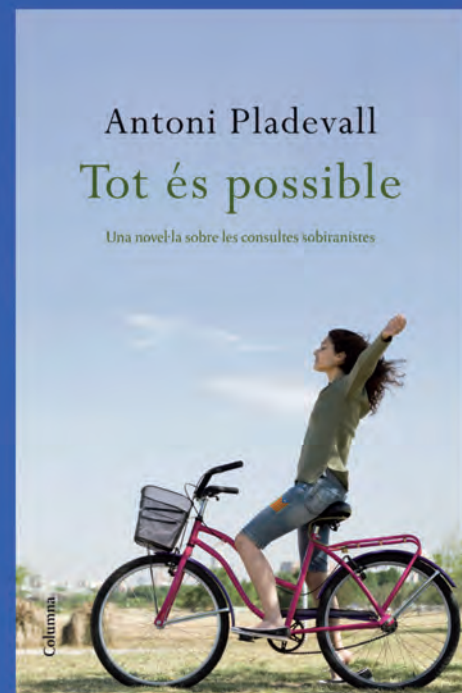
sona de la seva màxima confiança li va recomanar, però, que no ho fes. «L'escrit vulnerava uns quants articles de la Constitució i m'exposava a 10 o 15 anys de presó per sedició, entre d'altres delictes». Ho va comunicar als companys de l'Ajuntament, que també van estar d'acord que després d'esperar quatre anys el dictamen ara tampoc volien estar-se una llarga temporada entre barrots esperant la llibertat. I no la del país. Així que va escriure un segon esborrany en què el municipi empordanès es declarava moralment exclòs d'Espanya. En aquest cas, el seu particular conseller li va recomanar que no cités Espanya, «que era massa fort i s'empenyarien» i li va proposar que ho canviés per moralment exclòs de la Constitució. «Ve a dir el mateix i em va semblar una bona fórmula».

El 5 de juliol de 2010, només una setmana després de la sentència, l'Ajuntament convocava un ple extraordinari

per debatre la moció. El text es va aprovar per unanimitat. Els set regidors van subscriure un escrit on es criticava durament la sentència qualificant-la «d'humiliant» perquè reduïa a un «text de mínims» l'Estatut. Per aquest motiu, l'Ajuntament empordanès es desvinculava de la Constitució «en un gest conscient d'afirmació nacional i democràtic», després de constatar que el dictamen tancava de forma definitiva el sostre d'autogovern català. Pinart remarca que l'objectiu era palesar amb una «acció contundent però radicalment democràtica» el sentiment de «frustració» que havia generat la decisió dels magistrats.

Repercussió immediata i amenaces a l'alcalde

Els mitjans se'n van fer ressò de seguida. Però tot va anar tan ràpid que a la sala de plens només hi havia un periodista de l'ACN, que va ser l'encarregat de difondre els fets. La notícia corre com la pólvora. Tots els mitjans catalans i espanyols la recullen. Només unes hores després, Vilafranca del Penedès també es declara moralment exclòs de la Carta Magna. La reunió extraordinària dels regidors havia de servir per aprovar una moció contra la sentència, però la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) hi va presentar una esmena que demanava que s'anés més enllà i seguís els passos de la declaració del Port de la Selva. L'esmena és acceptada i el text queda aprovat amb els vots favorables de CiU, PSC, CUP, ICV i ERC, i l'únic vot en contra del regidor del PP. El suport dels regidors socialistes a les dues mocions incomoda la direcció socialista. Només tres dies més tard, el conseller Joaquim Nadal afirma que veu «insòlita i fora de lloc» les declaracions institucionals dels dos ajuntaments en la roda de premsa posterior al Consell Executiu del Govern. Paral·lelament, el secretari de política municipal del PSC a les comarques gironines, Narcís Casassa, demana als regidors de la demarcació que votin en contra de futures mocions com l'aprovada al Port de la Selva. En un acte amb alcaldes de pes socialistes a Girona, Casassa lamenta que el seu regidor del municipi empordanès donés suport a la iniciativa i ho atribueix a què «en el món municipal hi ha dinàmiques diferents» després de remarcar, però, que el regidor no és ni tan sols militant del PSC. El dirigent socialista advoca per «consensuar mocions en la línia de

TOT ÉS POSSIBLE

El camí cap a la independència de Catalunya

Columna

www.columnaedicions.cat

les que planteja el PSC, perquè són integradores i tothom s'hi pot sentir representat». Fruit de la petició del partit, Viladamat es converteix en el primer poble on no s'aprova la moció presentada per la CUP. El regidor del PSC al Port de la Selva, Xavier Barneda, sobre qui recauen totes les mirades, afirma que «si el partit considera que he de plegar, demà mateix presentaré la meva dimissió» traient importància al text aprovat, catalogant-lo d'una «simple declaració d'intencions».

La sang no arriba al riu. El PSC decideix no expedientar el portaveu socialista, que enguany torna a presentar-se com a candidat a les municipals. Pinart considera que «l'únic partit que s'ha mostrat hostil amb tot aquest procés és el PSC, Nadal va deixar clar quina era la consigna». Tampoc estalvia crítiques cap al seu partit: «M'ha semblat que CDC no hi posava massa entusiasme.» L'alcalde afegeix que «ara estan centrats en l'economia, potsen quan posin el cademat a la caixa aposten per la independència». Els dies posteriors a l'aprovació del text, Pinart és el principal focus informatiu. La caverna mediàtica espanyola el converteix en l'enemic públic número u i els resultats no triguen a arribar. Rep correus amenaçadors. «Alguns deien que hauria d'acabar com l'expresident Companys, d'altres que haurien d'agafar tota la població i llençar-la al mar.» Van ser uns dies durs. Ara gaudeix de la satisfacció que aquell gest va servir per posar damunt la taula de manera democràtica el sentir de bona part del país, veient l'èxit que ha tingut posteriorment la iniciativa. També perquè els serveis secrets espanyols li prestin atenció. «Em penso que tinc el telèfon interferit.»

Més de cent municipis fora de la Constitució

El degoteig de poblacions que se sumen a la declaració del Port de la Selva prossegueix durant l'estiu i en els primers plens després de les vacances. El 6 de desembre de 2010, en el 32è aniversari de l'aprovació de la Constitució espanyola, 110 poblacions catalanes i prop de 1.500 regidors ja s'han declarat simbòlicament fora de la Carta Magna o, en alguns casos, disposades a «iniciar els tràmits oportuns per obrir el procés que ha de portar Catalunya a la independència». A banda de Vilafranca del Penedès, s'hi sumen vuit capitals de comarca més: Berga, Banyoles, Ripoll, Sol-

Recollida de vot anticipat per a la consulta sobre la independència del 10A a la Facultat de Química de la UB

sona, Mollerussa, Montblanc, Puigcerdà i Vic. Prèviament, en la vigília de la Diada, representants d'una quarantena de municipis exclosos de la Constitució signen el Compromís municipal sobiranista de Sant Pere de Rodes, on fan un pas més i pacten anar de la mà per reclamar

«Potser ha arribat l'hora de dir "Adéu, Espanya" i renovar la nostra tradicional vocació europea»

la independència de Catalunya. Subscrit al monestir que va tenir un lloc destacat en la redacció del Tractat dels Pirineus com a «afirmació de la voluntat i sobirania catalana», en el manifest, els alcaldes i regidors reunits es comprometen a promoure un referèndum sobre l'autodeterminació des del municipalisme. El text consensuat envia un missatge ben clar a la classe política catalana i recull «el clam expressat a la manifestació del 10 de juliol, al qual els representants de les grans institucions del país no han donat resposta», en al·lusió a la negativa del Parlament a admetre a tràmit la ILP per convocar un referèndum d'autodeterminació només tres dies després de la marxa multitudinària de Barcelona. El manifest adverteix que «potser ja ha arribat l'hora de començar a dir "Adéu, Espanya!", de manera pacífica i cordial, alhora que renovem la nostra tradicional vocació europea, que és el nostre marcatge de present i de futur».

Cap a l'autodeterminació

El manifest aprovat a Sant Pere de Rodes és l'embrí d'una nova plataforma sobiranista. Aquest mes d'abril s'ha de presentar públicament l'Assemblea de Municipis Catalans en Defensa de l'Autodeterminació, que ha impulsat el mateix alcalde del Port de la Selva. L'objectiu és donar continuïtat a un moviment que des de l'àmbit local s'ha posat a caminar cap a la independència. L'Assemblea promourà mocions arreu del país «amb un plantejament obert perquè s'hi puguin sumar el màxim nombre d'ajuntaments», explica Pinart. El text consensuat no s'enviarà als plens fins que passin les eleccions municipals, amb la voluntat de no interferir-hi. El batlle empordanès considera que el fet «que siguin càrrecs electes tindrà més força i conseqüències que les consultes sobre la independència, perquè parlem de persones elegides democràticament». Posteriorment, els impulsors d'aquesta iniciativa volen portar la moció en defensa de l'autodeterminació al Parlament perquè, tot i que ja es va aprovar el 1989, «aquesta data queda molt lluny i la realitat del país és molt diferent». Genís Pinart creu que «ara molta gent que no és independentista votaria que sí perquè és un camí sense retorn, només cal veure la involució que estem patint». Les sentències del Suprem contra la immersió a les escoles avalen, a parer seu, el camí que va iniciar el 5 de juliol: «El temps ens ha donat la raó.» ◊

>>>Xavier Tedó és periodista.

Més de 500 municipis decideixen

El 4 de juny de 2009, el consistori d'Arenys de Munt dona suport a una moció de la CUP que defensa l'organització d'una consulta sobre la independència de Catalunya. Bona part dels regidors arenyencs no són conscients del que acaben d'aprovar, segons explica en seu llibre *D'Arenys de Munt al cel* el regidor de la CUP Josep Manel Ximenis. Només tres mesos més tard el municipi del Maresme celebra el referèndum superant totes les traves judicials. És l'inici d'un procés que ha permès que més de 500 municipis passessin per les urnes. La primera tongada arriba el 13D, quan la consulta es realitza a 167 municipis; la segona, el 28F, i la tercera, que té lloc el 25A, abraça més de 200 pobles i quinze capitals de comarca. La quarta onada es produeix el 20J i el cicle es tanca el 10A amb la consulta a Barcelona.

Suport d'Òmnium a Barcelona Decideix

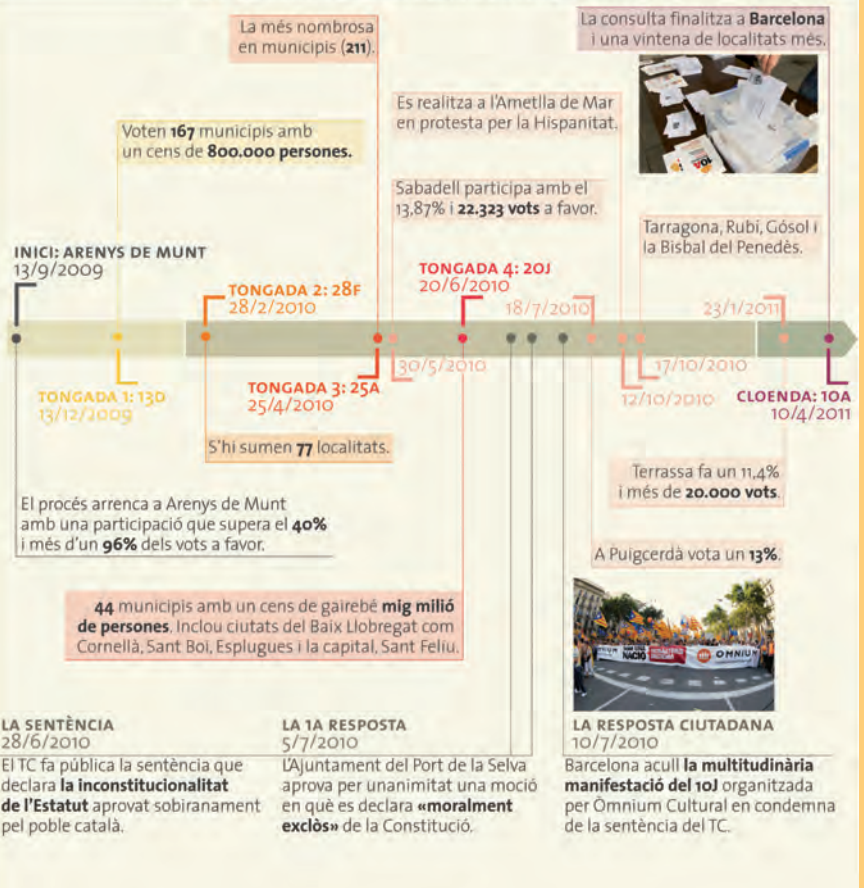
L'adhesió d'Òmnium s'ha materialitzat amb el fet que la seu nacional de l'entitat hagi estat un punt de votació, tant per al vot anticipat com per al mateix dia 10 d'abril de 2011. La seu va acollir la roda de premsa de presentació de suport de les 100 primeres personalitats adherides a la consulta, les quals agrupen perfils tan diversos com l'historiador Jaume Sobrequés, l'escriptor i Premi d'Honor de les Lletres Catalanes Jaume Cabré, la il·lustradora Pilarín Bayés, el comunicador Justo Molinero, el filòsof Xavier Rubert de Ventós o l'arquitecte Oriol Bohigas.

Roda de premsa de Barcelona Decideix

UN ANY I MIG DE SOBIRANISME POPULAR

ELS DICCIONARIS ESPECIALITZATS

Més enllà de les cerques generals

Per: Joan Rebagliato

Sovint els diccionaris generals (és a dir, els diccionaris que recullen la llengua comuna) fan referència, en la publicitat, al nombre d'articles que contenen. Això transmet la sensació que es tracta d'obres completes i aptes per a tots els usos. Podríem deduir, doncs, que tenint un bon diccionari general no ens cal consultar-ne cap altre. Una deducció així, però, seria del tot errònia: si hi ha tants tipus de diccionaris és perquè hi ha moltes paraules que no poden ser incloses en un diccionari general. Per exemple, paraules dels àmbits del coneixement i de la tècnica, que són les que recullen els diccionaris especialitzats (també anomenats *diccionaris d'especialitat* o *diccionaris terminològics*). De fet, actualment hi ha una aproximació creixent entre diccionaris generals i els especialitzats, però és probable que no arribin a cobrir mai un mateix espai.

Aquesta diferència insalvable té dues grans causes, que es deuen als mateixos àmbits del coneixement i la tècnica: en primer lloc, cadascun té un grup de paraules exclusives; en segon lloc, solen agafar paraules ja existents en llengua general i modificar-ne poc o molt el significat. Els diccionaris generals, per tant, es troben amb la disjuntiva d'incloure totes les paraules i tots els significats especialitzats o bé d'incloure només els bàsics i fusionar-ne diversos. Com que la primera opció és quasi impossible, perquè en resultaria un diccionari enorme i complexíssim, la majoria de diccionaris generals trien la segona opció i, en conseqüència, són poc complets i poc precisos des del punt de vista del lèxic especialitzat. En canvi, els diccionaris especialitzats permeten fer aproximacions sistemàtiques i detallades a un camp concret.

Els diccionaris especialitzats tenen un altre punt a favor per a l'usuari: sovint donen els equivalents en altres llengües de les paraules definides. Això es deu a la voluntat d'atendre les necessitats comunicatives.

La terminologia

La ciència que estudia les paraules d'un àmbit concret i elabora els diccionaris especialitzats és la terminologia. La terminologia va néixer a finals dels anys 30 del segle passat de la mà de l'austriac Eugen Wüster, amb l'objectiu que l'estandardització de processos i productes industrials, que havia de facilitar els intercanvis entre països, inclogués també les paraules que els designaven. Es tractava d'establir com s'anomenava un mateix producte en diverses llengües, sobre la idea que cada llengua havia d'utilitzar una sola forma.

Segons aquesta concepció, encara vigent a grans trets, un àmbit s'estructura en una xarxa de conceptes compartits per la comunitat d'especialistes. La feina del terminòleg o autor de diccionaris especialitzats consisteix a identificar els conceptes, definir-los i buscar com els designen les diverses llengües d'estudi. Cada paraula o sintagma d'una mateixa llengua que designa un concepte s'anomena *denominació*, i el conjunt d'un concepte i les diverses denominacions en totes les llengües, *terme*.

La realitat, però, demostra que tampoc en els àmbits especialitzats tots els conceptes són universals (les cultures hi influeixen) i que sovint una llengua utilitza més d'una denominació per a un terme (hi ha sinonímia). Ara bé, a resultes d'aquest enfocament inicial, és freqüent

que els diccionaris especialitzats ofereixin els equivalents de les denominacions en altres llengües i que estableixin, entre diversos sinònims, quin és preferible.

Parts d'un diccionari especialitzat

Els diccionaris especialitzats tenen estructures força diverses segons les necessitats que es volen cobrir, la finalitat a què se'ls destina, els mitjans de què es disposa, etc. Dintre d'aquesta variació, però, l'estructura màxima més habitual es compon d'introducció, arbre de camp, taula d'abreviacions, cos del diccionari, índexs i bibliografia.

La introducció orienta l'usuari sobre els criteris seguits per seleccionar termes i li dona eines per extreure'n tota la informació; l'arbre de camp és un esquema en apartats i subapartats de la matèria del diccionari; la taula d'abreviacions dona el significat de les abreviatures, els símbols i les sigles utilitzats; el cos del diccionari recull tots els termes en un ordre determinat, generalment alfabètic; els índexs permeten accedir a la informació des d'altres llengües (índexs alfabètics bilíngües) o bé des dels apartats establerts en l'arbre de camp (índexs temàtics), i la bibliografia exposa les obres que s'han buidat o consultat per fer el diccionari.

Els diccionaris en línia tenen una importància creixent en el món terminològic, fins al punt que molts existeixen únicament amb aquest format. Els del TERMCAT (www.termcat.cat), apartat DL diccionaris en línia) abasten molts àmbits: castellers, comerç electrònic, fàrmacs, fustes exòtiques, gastronomia del Pròxim Orient...

El consultor català té la gran sort de disposar en la seva llengua d'excel·lents i variats diccionaris especialitzats

Informació d'un article de diccionari

Igual com en el cas anterior, la informació que es dona de cada terme en un diccionari especialitzat varia molt d'una obra a una altra. Cal tenir present, però, que molts diccionaris prescindeixen d'un camp o altre, segons les seves necessitats i els seus objectius. En un esquema habitual es distingeixen els números d'ordres, situats davant de cada terme, que els identifiquen de manera inequívoca a fi de poder fer-hi referència, per exemple des dels índexs (en un diccionari en línia són innecessaris, perquè les referències es resolen amb enllaços); les denominacions en la llengua principal; les denominacions en les llengües d'equivalència; la categoria lèxica, que indica la funció que pot desenvolupar el terme en un discurs; l'àrea temàtica, que

assigna cada terme a una de les branques de l'arbre de camp; la definició, i la nota, amb informació complementària.

Els diccionaris especialitzats en català: el TERM CAT

En català tenim la sort de disposar d'un bon nombre de diccionaris especialitzats, editats en paper o en línia. Hi ha diccionaris especialitzats d'editorials privades i també d'organismes públics, entre els quals destaquen els produïts per l'administració catalana i els serveis lingüístics de les universitats (com ara la Universitat de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat de València i la Universitat de les Illes Balears). En conjunt, a més, aquests diccionaris abasten molts camps i molt diversos.

Una bona manera de saber quines obres terminològiques hi ha en llengua catalana és consultar la Biblioteca en línia del TERM CAT (www.termcat.cat/biblioteca/entra.html). S'hi recullen més de 1.500 títols, propis i aliens, classificats per àrees temàtiques (és a dir, per àmbits d'especialitat).

Entre els organismes que editen diccionaris, convé subratllar el cas del TERM CAT, Centre de Terminologia, que justament el passat 2010 arribava als 25 anys d'existència. El TERM CAT,

Premi Sant Jordi

L'HOME DE LA MALETA

El voldràs conèixer!

Finalista Premi Sant Jordi

DESPRÉS DE LAURA

Sobre el poder de la música

amb participació de la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i el Consorci per a la Normalització Lingüística, té l'encàrrec oficial de coordinar i promoure actuacions terminològiques en llengua catalana. La seva tasca cobreix l'assessorament terminològic dels usuaris, l'aprovació periòdica de termes normalitzats, la traducció de normes tècniques, l'avaluació d'obres terminològiques i, és clar, l'elaboració de diccionaris especialitzats.

Així, al llarg d'aquests 25 anys, el TERMCAT ha elaborat més de quatre-cents diccionaris de moltíssims àmbits: immunologia, fusteria, telecomunicacions, psiquiatria, mercats financers, negociació col·lectiva, etc. Valguin com a mostra dos dels més recents: el *Lèxic multilingüe de la indústria* (2009, amb 13.066 termes) i el *Diccionari general de l'esport* (2010, amb 10.972 termes definits).

Els termes dels productes en què ha intervingut el TERMCAT són consultables en línia al Cercaterm (en el web www.termcat.cat). El Cercaterm és una interfície de consulta amb més de dos-cents mil termes, que es vol obrir en el futur a productes terminològics elaborats per altres organismes o particulars.

Els termes dels productes en què ha intervingut el TERMCAT són consultables en línia al Cercaterm (en el web www.termcat.cat). El Cercaterm és una interfície de consulta amb més de dos-cents mil termes, que es vol obrir en el futur a productes terminològics elaborats per altres organismes o particulars.

Conclusió

Per espai i per profunditat d'anàlisi, és quimèric pensar que un sol diccionari pugui abastar tant els usos generals de la llengua com els especialitzats. A canvi de l'obligació de consultar productes diferents, però, el consultant català té dues grans sortos: d'una banda, l'existència en la seva llengua d'excel·lents diccionaris generals i excel·lents diccionaris especialitzats; de l'altra, la disponibilitat en línia de múltiples recursos gratuïts per a la consulta. ◊

>>> **Joan Rebagliato** treballa a l'Àrea de Gestió Terminològica i de la Informació del TERMCAT.

© Jordi Borràs

MÀRIUS SERRA Com més diccionaris, millor

Josep Palau i Fabre va publicar l'any 1983 el llibre de contes *La tesi doctoral del diable*. En la narració homònima apareix un doctorand «amb cel·les en forma d'accent circumflex» anomenat Alckborns Migellodjet Stuxpryz (àlies Abyz) que és el primer personatge pangramàtic de la literatura catalana. Abyz presenta la tesi doctoral més ambiciosa de la història. Sobre «El Tot». La fantasia d'abastar-ho tot, tot i tot, tan enciclopèdica, sol seduir els autors de diccionaris. No debades el gènere implica un recorregut per tot l'alfabet, de l'alfa fins a l'òmega, de la a a la zeta. Però pretendre encabir-ho tot en un diccionari és només una fantasia. Inabastable, com totes les fantasies dignes d'aquest nom. Fins i tot, en aquest cas, una fantasia indesitjable. Perquè un diccionari que volgués acollir totes les paraules d'una llengua en totes les accepcions possibles acabaria triplement condemnat al sobrepès, la sobredosi i el sobreesforç lector. Per això totes les cultures susciten vocabularis i diccionaris especialitzats en les matèries més impensables. Unes obres de referència que serveixen per orientar d'una manera clara col·lectius professionals (informàtics, farmacèutics, periodistes esportius) o culturals (castellers, argot, gastronomia d'una zona de món). A més, els diccionaris especialitzats alliberen els generalistes de vocables d'àmbit molt més restringit que els llastarien, tot dificultant-ne l'ús. Un diccionari sobre jocs i joguines, per posar un exemple innocent, pot contenir noms (fins i tot comercials) que no passarien el filtre d'un diccionari general, amb l'afegit de tants equivalents com calguin en d'altres llengües. En definitiva: com més diccionaris, millor.

PS.- De totes les paraules que componen aquest article, sense comptar els noms propis, només n'hi ha una que no figura al DIEC: *pangramàtic*. Qualifica Alckborns Migellodjet Stuxpryz (àlies Abyz), de qui afirmo que és el primer personatge pangramàtic de la literatura catalana perquè el seu nom conté totes les lletres de l'alfabet i és, per tant, un pangrama com el que recollien els manuals de mecanografia.

Editors amb valor afegit

En el número de la revista que, com cada primavera, dediquem a la Festa de les Lletres Catalanes, hem volgut parlar amb una representació dels petits editors del país sobre la tasca imprescindible que mantenen en defensa d'un model de negoci, el qual, sense renunciar a estratègies empresarials com l'especialització i la digitalització, sap fer del compromís amb la cultura i la llengua el seu valor afegit.

Per: **Raül Maigí**

Fotografia: **Dani Codina**

La indústria editorial és un pilar del sector cultural català. Segons dades de la Generalitat de Catalunya, actualment al país hi ha 301 editorials, que representen el 33,86% del total de l'Estat, més un patrimoni col·lectiu de 110 obres literàries traduïdes a altres idiomes. En aquest nodrit panorama del món del llibre, hi tenen un valor inqüestionable les editorials petites i mitjanes, sovint no prou valorades, però imprescindibles, sobretot pel seu compromís amb la cultura i la llengua, i perquè donen veu a autors i temàtiques ofegades tant per l'allau de títols com per la saturació mediàtica actual, que en general dedica més espai i temps a les grans editorials.

Els petits segells editorials representen exemples d'un model de negoci que sobreviu en moments de gran dificultat com els actuals, gràcies a factors intangibles com poden ser la vocació per l'ofici d'editor i l'estima al territori i el seu patrimoni cultural. Però la crisi econòmica que ens sacseja no fa excepcions. Com la pateix aquest sector? «En un mercat irregular com és l'editorial –i potser més si és tracta d'una editorial petita com nosaltres– la crisi no fa més que ploure sobre mullat», afirma Pau Castanyer, de **Documenta Balear**, editorial de Palma especialitzada en temes socials, històrics i locals.

«La crisi s'ha notat especialment durant el 2010 amb una davallada de les vendes. En el cas del llibre en català, n'ha sortit més perjudicat ja que és el que ha tingut més retorn en ser els llibres que tenen menys rotació a les llibreries. El que estem fent és ser molt curiosos a l'hora de seleccionar els títols a publicar i analitzar molt bé en cada cas els riscos que té cada edició i la perspectiva de vendes de cada títol», explica Jordi Ferré, editor de **Cossetània**. La caiguda de les vendes i l'augment dels retorns d'estocs de les llibreries és un maldecap comú per a tothom, i en molts casos s'ha optat per reduir els tiratges. El món del llibre està immers en debats pels canvis en els hàbits de lectura, l'impacte de les noves tecnologies, i el que això suposa en el camp de la distribució, dels punts de venda, etc. Es publica massa? «Podem intentar reduir la inversió, però la solució tampoc no passa per editar menys títols. Cal ser imaginatius i reinventar-se d'alguna manera: reivindicar el propi catàleg, procurant que el llibre incorpori sempre algun valor afegit, sense renunciar a la novetat», reflexiona Jaume Huch, editor de **L'Albí**. En la línia de cercar especialitzacions, **El Cep i la Nansa** ha apostat els darrers anys per un projecte editorial específic com la col·lecció «*Ginjoler*», de contes adaptats a la llengua de signes catalana. Aquest segell, nascut a Vilanova i la Geltrú i liderat per

Francesc Mestres, l'editor del Cep i la Nansa, amb la seva col·lecció «Ginjoler».

Francesc Mestres, acumula més de vint col·leccions, entre les quals la sèrie d'assaig «Argumenta». «Encara avui, sortosament, una editorial és un referent de cultura. I juga un paper important, ja que fa possible materialitzar projectes. És un cos viu que convoca, informa i participa en la vida intel·lectual. I, a més, obrim vies a la creativitat i donem a conèixer nous valors literaris», apunta Mestres. També en aquests termes s'expressa Núria Sendra, d'**Edicions del Bullent**, al País Valencià: «Les petites editorials emprenem projectes que a les grans no els interessaven per massa locals o per massa distints, per tant, aportem diversitat cultural. Donem oportunitats als autors novells i obrim camins que, si funcionen, les grans editorials explotaran amb els seus mitjans. Generalment, tenim més compromís amb la llengua i amb els continguts que editem i més flexibilitat als canvis perquè menys gent ha de canviar de mentalitat.» «Pel que fa a la llengua, l'entendem com un vehicle de cohesió i com un mitjà de compressió cultural gairebé militant, en contraposició amb la cada cop més petita sensibilitat per part de les grans editorials que, vinculades a grups enormes, es desnaturalitzen i es despersonalitzen», afirma Beatriu Caicedo, de l'editorial **Fonoll**.

La procedència de les empreses es pot jutjar com un element secundari, i més encara en l'era d'Internet. De fet, el qualificatiu de *comarques* es pot veure com pejoratiu en alguns casos, per això els editors prefereixen evitar-lo, sobretot perquè en els seus catàlegs sol haver títols d'ambició nacional. **Cossetània** —on hi tenen un pes específic els llibres

d'excursionisme, viatges i natura— n'és un cas. «La ubicació d'una editorial no té avui en dia cap importància respecte el model de negoci que pugui plantejar —opina Jordi Ferré—. Les noves tecnologies han fet que projectes culturals com una editorial puguin néixer en qualsevol punt del país amb la vocació de publicar llibres de temàtica d'interès per a tota la geografia catalana. En tot cas, el que tenen en comú aquestes editorials ubicades fora de la regió metropolitana és el seu caràcter independent, fet que té un paper molt important ja que dóna diversitat a

El seu caràcter independent dóna diversitat a un sector hiperconcentrat

un sector que a Catalunya està excessivament concentrat. A més, les editorials independents en català tenen un compromís molt clar amb la llengua», afegeix el responsable de l'editorial amb seu a Valls. En el cas de **L'Albí**, van ser raons familiars les que van propiciar el seu origen a Berga fa 25 anys. Tot i que defuig les limitacions geogràfiques, l'editor Jaume Huch reivindica la validesa de projectes personals vinculats a un territori. «Des del punt de vista del seu paper en el conjunt de sector, cal valorar-lo sobretot en el sentit que [aquestes editorials] han fet coses importants que ja ningú estava disposat a fer: continuar defensant, com en el cas nostre, autors fonamentals, obres bàsiques. I mantenir, és clar, un esperit

La mida de les petites

De les 301 editorials catalanes, 235 (el 78%) es poden definir com petites, segons l'Informe de comerç interior del llibre a Catalunya de 2009, encarregat pel Gremi d'Editors de Catalunya i l'Associació d'Editors en Llengua Catalana. L'estudi considera petites les que facturem fins a 2,4 milions d'euros, tenint en compte que 141 (que representen un 46,8%, és a dir, gairebé la meitat del total) tenen el seu sostre en els 600.000 euros de facturació. Altres dades a tenir en compte: un 28,5% de les editorials catalanes estan integrades en algun grup editorial, cosa que implica que la resta, la majoria, són independents i treballen en solitari. Al 2009, les editorials catalanes tenien contractades 17 persones de mitjana per empresa.

La fallida de la distribuïdora Arc de Berà ha complicat el flux comercial dels petits editors fins al llibreter. En la imatge, la llibreria El Tramvia, de Mataró.

de servei cultural a favor dels autors i de les temàtiques de les seves comarques». L'Albí reeditarà enguany el seu primer llibre, que va aparèixer el 1986: *Obra poètica*, de Guillem de Berguedà i altres trobadors, en edició bilingüe. Per a Jenar Fèlix Franquesa, de l'empordanesa **Brau Edicions**, «la clau és no considerar la variable de la ubicació un element fonamental de la pròpia personalitat. Una editorial, petita o gran, és un projecte – raona l'editor. En el nostre cas, que editem majoritàriament en català, tenim un públic potencial que és el de parla catalana. En aquest univers ens movem i per a ell perfillem els projectes que volem generar. Un altre tema és la mida, que sí que influeix decisivament en el caràcter de l'editor». Brau ha apostat per l'oci, la natura i el patrimoni com els eixos del seu projecte.

El futur també és digital

«L'especialització és una bona fórmula per contrarestar les mancances i dificultats que tenim per promocionar i fer visibles els nostres productes», assenyala Jenar Fèlix Franquesa. Pau Casanyer, de **Documenta Balear**, destaca «la qualitat i el tracte personalitzat» com els fets diferencials dels segells petits. Al seu torn, Beatriu Caicedo, de **Fonoll** (editorial nascuda a Juneda, les Garrigues) assevera: «A comarca pensem més en el territori, un aspecte que a nivell de

gran editorial potser s'ha anat perdent per la mateixa idiosincràsia del negoci; a les grans ciutats desconeixen el territori, per això sorgeix l'oferta de la petita editorial, més propera i conexedora.»

En l'àmbit local, les institucions públiques han assumit sovint les funcions editores, encara que les iniciatives independents s'han demostrat imprescindibles per donar veu a autors que tenen molt difícil publicar per les restriccions del mercat. En alguns casos la coedició és una fórmula vàlida. L'empenta individual és bàsica, però està sotmesa a les dificultats econòmiques i a una estructura centralitzada; malgrat tot, editorials com **El Medol**, a Tarragona, han hagut d'abaixar els braços després d'anys de lluita.

A més de la crisi econòmica, moltes editorials encara estan pagant el tancament de la distribuïdora Arc de Berà, un conflicte que ha castigat, en línies generals, tot el conjunt del llibre en català els darrers mesos. Moltes empreses encara tenen liquidacions pendents de cobrar des de l'any passat, cosa que n'ha afectat la tresoreria, a banda dels canvis que s'han hagut de fer en la logística. Aquest ha estat el darrer daltabaix considerable, puntual i localitzat. L'altre gran repte, de caràcter global, és el digital. Els editors ja fa temps que han canviat el seu discurs i veuen el llibre electrònic com una oportunitat de negoci més que no pas un problema, tot i que, almenys a mig

termini, sembla que el paper conviurà bé amb el format digital, que tot just representa encara un 1% del conjunt. Les editorials més modestes encara s'ho miren a distància, més animades, això sí, amb la millora dels seus webs i l'ús de les noves xarxes socials com a plataformes de promoció. Una de les iniciatives pioneres al país en l'àmbit digital ha estat la creació del portal **Edi.cat** per part de Cossetània, Angle i Bromera, al qual s'han afegit altres segells, amb l'objectiu d'estar «ben posicionats per estar a punt quan el món del llibre digital agafi gran embranzida», indica Jordi Ferré. El llibre en català té futur. ◉

>>> Raül Maigí és periodista.

Les xifres del sector

Les editorials associades al Gremi d'Editors de Catalunya i a l'Associació d'Editors en Llengua Catalana van publicar al 2009 un total de 33.428 títols, dels quals el 25,6% eren en català. Respecte a 2008, creixia un 2,1% la producció de títols; en llengua catalana es mantenia, en termes globals, el seu nombre, encara que disminuïen els tiratges.

Com es va fer la Festa de les Lletres Catalanes

Copsar el pols del moment. Aquesta és la idea que plana sobre la celebració de la Nit de Santa Llúcia, la festa de les lletres catalanes convocada per Òmnium Cultural cada mes de desembre. A més de ser la cita anual més significativa de la literatura catalana, l'acte vol transmetre el sentiment que han deixat els esdeveniments clau d'un any. El 17 de desembre passat la Nit de Santa Llúcia va arribar a les seves 60 edicions i va donar el tret simbòlic de sortida al 2011, l'any de celebració del 50è aniversari d'Òmnium com a entitat. La idea, com es planifica i qui hi intervé són alguns aspectes que relata aquest reportatge.

Per: **Adriana Clivillé** | Fotografia: **Dani Codina**

Quim Moya, un dels membres de Càndida, fent prova d'acció sobre una taula que es projecta al dors de l'escenari des d'una càmera zenital. Cor de Teatre al seu darrere.

S'havia de fer una proposta d'acte lúdic a Òmnium Cultural per acompanyar el lliurament de premis de literatura que l'entitat atorga anualment amb la Nit de Santa Llúcia. L'acte, que és itinerant, en l'edició de 2010 es feia el 17 de desembre a l'auditori Atrium de Viladecans (Baix Llobregat) amb la complicitat de l'Ajuntament d'aquesta localitat. Hi havia 5 mesos de marge. L'encàrrec portava implícita una considerable responsabilitat per diversos motius: l'esdeveniment és el més rellevant de les lletres catalanes, la primera mitja hora s'emet en directe per TV3, convoca veus de l'entorn cultural i social del país, hi assisteixen representants polítics i, enguany, feia només quinze dies que s'havia produït un canvi polític al Govern de Catalunya. A banda, també, de la necessitat d'originalitat, de no repetir fórmules conegudes. A mode de guia, l'acte tenia un lema: Òmnium havia transmès que el fil conductor de la 60a edició de la Nit de Santa Llúcia havia de ser la participació i la necessitat de prendre la paraula entre tots per amplificar-la. Un enunciat que sintetitza la manera de fer associativa de l'entitat, i que recull el rebuig del poble català a la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut de Catalunya, expressat a la manifestació del 10 de juliol de 2010 a Barcelona.

El projecte artístic seleccionat el setembre de 2010 plantejava una idea de gran potència: les persones que prenen la paraula estaven distribuïdes a punts diversos de la platea del teatre i, des de baix, anaven conquerint l'escenari de forma progressiva. Una conquesta que es feia mitjançant la reivindicació d'una veu pròpia, multitudinària i amb legitimitat.

Des del públic, les persones feien ús de la paraula, li donaven protagonisme i parlaven d'emocions. I, en acabar, tornaven a barrejar-se amb el públic. La paraula esdevenia protagonista de la 60a Nit de Santa Llúcia. Un concepte que va idear l'empresa de creativitat Gerona Grup (amb Anton Gerona al capdavant), que es va anar dibuixant amb la direcció escènica de Joan Font (director de la formació teatral Comediants) i amb les aportacions i supervisió d'un comitè d'Òmnium format per representants de l'equip tècnic, de la Junta directiva i la direcció. «La idea ens la va donar Òmnium», explica Anton Gerona amb espontaneïtat, «es tractava d'observar, d'anar a la manifestació i constatar que hi havia molta gent. Això és Òmnium».

L'equip artístic iniciava el treball per crear pròpiament l'acte el setembre de 2010, un cop la Junta de l'entitat hi va donar el vistiplau. La col·laboració i seguiment d'Òmnium era present en aquesta evolució, un aspecte que Anton Gerona agraeix profundament: «El poema de Salvador Espriu *El meu poble i jo* que obre l'espectacle va ser una proposta d'Òmnium. Per tant, hi ha la seva essència. M'agrada molt quan el client participa en la creació de l'acte, quan orienta.» Calia un director d'escena professional i capaç de transgredir, de donar un toc de divertiment. I Gerona, antic membre de Comediants, va pensar en Joan Font: «Ell pot trencar el guió amb una visió constructiva i donar-hi una espurna creativa nova, i això és bo i molt divertit. Va introduir un punt "gamberro". Va sacsejar el projecte per anar endavant, per potenciar-li l'ànima, l'essència. És qui en sap més.» A més, la seva col·laboració amb Òscar Dalmau com a presentador va encaixar a la perfecció.

La Nit o el potencial creatiu de la cultura catalana

Un dels objectius d'Òmnium Cultural és que la festa de les lletres catalanes sigui també, i sobretot, un espai de projecció i expressió del potencial creatiu de la cultura catalana. Una mostra de la viva activitat de la cultura en l'àmbit local. La suma de disciplines que va ser l'edició de 2010 n'és una petita mostra. Les accions que Càndida prepara des d'Avinyó de Bages difícilment s'haurien trobat mai amb els actors d'una agrupació teatral de Viladecans. I també hauria estat força improbable que dialoguessin amb el so polifònic dels giro-nins de Cor de Teatre.

La proposta del duet **Càndida** són accions de pintura en directe amb un component provocatiu. Aprofita la tècnica del grafit i juga amb la sorpresa d'utilitzar pintura fluorescent invisible, només evident amb un canvi final de llum. «És un acte molt "gamberro", amb molt ritme. Utilitzem esprai i tècniques de pintura de carrer», explica Quim Moya, ànima del centre de producció i residència artística Cal Gros d'Avinyó. L'altre membre del duet és Josep Berenguel, escenògraf.

Cor de Teatre és una coral polifònica a capella i integrada per 25 intèrprets. Després de 14 anys tot just han fet el salt a la professionalitat: han actuat al festival Temporada Alta de Girona i al maig tenen prevista l'estrena de *Concerto* al Teatre Nacional de Catalunya. Escenifiquen el repertori: «Adoptem les virtuts de l'actor amb complicitat per fer una feina escènica original, amb una nova expressió de la partitura.» Els arranjaments i tots els sons que produeixen, els fan amb la veu.

Calígula i *La dama de Reus*, uns *Pastors sui generis*, la versió musical de *Romeu i Julieta*, tot el teatre de Verdguer i Guimerà, el clàssic espanyol... Amb una trajectòria de 50 anys, als 200 actors de l'**Agrupació Teatral Mossèn Cinto Verdguer** sembla que res se'ls resisteixi. La frase que va captivar Anton Gerona quan els va conèixer va ser tota una declaració: «Digues què ens hem d'aprendre i t'ho direm tot.»

Els membres del jurat del premi Sant Jordi, per ordre: Emili Rosales, Isidre Grau, Laura Borràs, Àlex Broch i Ramon Pla i Arxé.

En paral·lel al treball artístic, a Òmnium es posava en marxa tot un engranatge que implicava 40 persones i 4 mesos de temps: la cerca d'un espai adient per a la festa, tancar el finançament i les complicitats administratives, la coordinació amb la seu territorial corresponent, l'encàrrec del cartell i el seguiment d'aplicació gràfica de la imatge, l'organització tècnica, la convocatòria d'una programació de 10 dies d'actes lúdics a Gavà, Sant Boi i Viladecans just abans del 17 de desembre, la gestió d'invitacions, la previsió de la logística necessària a l'espai, la distribució de tasques a les 30 persones d'Òmnium que donen suport tècnic, la planificació d'accions de comunicació, el contacte amb TV3, el seguiment dels assajos artístics, etc. En aquest moment, per a l'edició de 2010 es va decidir suspendre el sopar i

centrar tots els esforços en els premis literaris, la proposta artística i el programa d'activitats populars a diferents espais del Baix Llobregat. Aquests actes se celebren 10 dies abans de la vetllada literària i són possibles gràcies a la col·laboració de la seu d'Òmnium a la comarca, l'Ajuntament de Viladecans i moltes entitats diverses de Gavà, Sant Boi i Viladecans.

Paraula dita, cantada i dibuixada

El trasllat a escena d'un concepte tan abstracte com és el vincle de poder entre paraula i persona es va abordar des de tres vessants complementàries: la paraula dita, la paraula cantada i la paraula dibuixada. Aquesta aproximació multidisciplinària a la lletra es va aconseguir amb el treball conjunt i coordinat d'un grup teatral amateur (l'Agrupació Mossèn Cinto Verdguer, de la ciutat amfitriona,

Viladecans), una coral polifònica (Cor de teatre, de Banyoles) i una formació artística a mig camí entre el grafit i l'acció espontània (Càndida, d'Avinyó de Bages).

L'agrupació teatral està integrada per 200 persones entre els 4 i els 80 anys, de les quals un centenar, comptant els nens, van intervenir a la 60a Nit de Santa Llúcia. A més d'estrenar al seu local, gràcies a un conveni municipal, també presenten els seus muntatges cada any a l'Atrium. I així és com els va descobrir l'Anton Gerona, que «va venir a visitar l'Atrium just el dia que assajàvem la versió musical de *Romeu i Julieta*. Recordo que va dir: aquí hi ha gent!», explica Joan Bonich, un dels cinc directores de la formació.

La sonoritat de les paraules, la va aportar Cor de teatre, una formació musical polifònica a capella que va actuar a Viladecans amb una estructura de dotze intèrprets. La seva aposta és escenificar el repertori, «adoptar les virtuts de l'actor amb complicitat i fer una feina escènica original, amb una nova expressió de la partitura», explica David Costa, el director musical. Tota la banda sonora que van produir per a la Nit de Santa Llúcia del 2010 va ser exclusivament resultat de la combinació de veus.

El risc de la pintura de gran format en directe el van aportar el duet Càndida. El seu gran repte va ser dibuixar en 3 minuts un retrat de 2 x 3 metres, utilitzant pintura fluorescent que només va ser visible amb un canvi de llum. Per a la gran nit de les lletres catalanes, Quim Moya i Josep Berenguer, els components de Càndida, també van fer accions amb objectes sobre una taula, que es projectaven al dors de l'escenari des d'una càmera zenital.

Un assaig amb Comediants

Calia fer un vestit a mida. Combinar disciplines molt diferents i moltes persones. El paper de Joan Font com

El cartell de Viladecans, un crit estètic

El pintor Joan Pere Viladecans parla d'honor quan recorda com va rebre l'encàrrec de fer el cartell de la 60a edició de la Nit de Santa Llúcia. El seu vincle i interès per la poesia i la literatura catalana és conegut i, a més, ha signat moltíssims cartells. «La idea global és una espelma amb regust de literatura clàssica que fa llum a una nit. Apareix una constel·lació de lletres identificables però que només es representen a si mateixes.» No cal insistir massa, les peces s'expliquen per si soles. «Un excés de racionalitat és la mort per a l'artista», afirma amb complicitat. I afegeix: «un cartell es treballa per eliminació i no per acumulació, que és com jo entenc l'art en general. Una síntesi de les coses».

Reduït a tres colors, la intenció del cartell és esdevenir «un crit estètic» segons l'autor. «No és el mateix que una obra plàstica autònoma, té una funcionalitat. I més avui, que un cartell fet per un pintor ha de competir al carrer amb d'altres més eficaços fets per creatius publicitaris. El que buscava era informar emocionalment i visualment. És absurd perdre's en detalls. Ha d'impactar, ha de ser com un cop de puny.»

a responsable de la direcció escènica era clau. La 60a Nit de Santa Llúcia es va començar a assajar com qui fa una obra de teatre: com una peça única. Al mes de novembre es fa un assaig al local de Cor de Teatre a Banyoles. Deu dies després, la convocatòria és al local de Càndida a Avinyó i, mentre, Anton Gerona supervisa els assajos de l'associació teatral a Viladecans. A primers de desembre el calendari marca un assaig a La Vinya, el local que Comediants té a Canet de Mar.

Joan Font rep tothom amb un somriure franc i indica la cúpula, un espai tancat que reproduceix un escenari. Hi és Cor de Teatre i un representant de Càndida,

«La 60a Nit de Santa Llúcia es va assajar com qui fa una obra de teatre: una peça única»

que ha portat algunes proves de composicions per veure des d'un portàtil. Del retrat que faran amb pintura fluorescent, de moment, només en té detalls l'Anton Gerona. Els actors de l'agrupació de teatre no han vingut: és un festiu, 8 de desembre, i traslladar 60 persones del Baix Llobregat al Maresme no és fàcil. Dies més tard l'agrupació assajarà a Canet una acció amb lletres de gran format, tot evocant l'univers de Joan Brossa.

La cúpula té una sonoritat privilegiada i quan els intèrprets de Cor de Teatre comencen a escalfar la veu tot s'omple. Fan escales vocals amb tons diferents, pronuncien frases. Marquen el ritme obrint i tancant la coberta d'un llibre. Es col·loquen la mà a l'estómac per notar la vibració del so.

Les tres persones de producció plantegen constantment alternatives i solu-

cions al que va sorgint. Judit Codina, de producció de Gerona Grup, ho supervisa tot. Es fa un simulacre per calcular el tempo de les fanfàrries que sonaran quan un premiat pugi a escena a recollir un premi. «Els guardonats s'asseuren entre les files 2 i 4 del teatre i pujaran ràpid», apunta Judit Codina. «Hem de tenir en compte que això TV3 ho vol retransmetre en directe.»

La subtilitat de Joan Font s'imposa: demana, observa, proposa. Dóna una indicació: «Aneu fent que ja ho integraré. Vosaltres sou el coixí del moment en què el premiat s'aixeca del pati de butaques. Hem de fer que quedi maco i net, que funcioni, que sigui atractiu.» I, efectivament, la nit del 17 de desembre David Costa, el jove director musical de Cor de Teatre, té un ull sobre els cantants i un altre sobre el recorregut del premiat per l'escenari. Amb una certa improvisació calculada encaixa les passes dels autors amb el so de les dotze veus. L'optimisme és general i Font s'encarrega de mantenir-lo. Un cop acabada la 60a Nit exclamarà: «Som privilegiats de poder fer aquesta feina.»

Nens, a escena!

Assajar amb l'agrupació Mossèn Cinto Verdaguier vol dir mobilitzar famílies senceres amb autèntica empena pel teatre. Anton Gerona recorda l'assaig d'un diumenge al migdia: «Va ser molt peculiar, les mares van venir a recitar amb les criatures vestides de diumenge i el tortell sota el braç.» El darrer assaig es fa la darrera tarda al petit teatre annex dins del recinte de l'Atrium. Falten tres hores perquè s'iniciï la 60a Nit de Santa Llúcia. Joan Font i Anton Gerona fan la darrera prova amb tota la formació. Just al caire de l'escenari hi ha benenar distribuït en safates: les magdalenes han volat i ara queden les taronges i les pomes. Els nens tenen més ganes de jugar que de dir Salvador Espriu.

Per ordre de seqüència, una mostra dels premis fets a imatge del logo d'Òmnium; Joan Font a l'escenari i Anton Gerona al pati de butaques; llaços de paper de cel-lofana que l'agrupació Mossèn Cinto Verdaguier va fer servir a l'escenari, i el Cor de Teatre.

No hi ha manera que s'estiguin quietos, però se saben el text molt bé. Juguen, parlen, però també hi volen prendre part. Quan siguin als camerinos el silenci serà total, perquè saben què van a fer. Un dels veterans posa ordre des de dalt l'escenari, i sovint demana silenci amb una actitud que sembla al límit de perdre la paciència. Joan Font li dóna suport i somriu mentre proposa que es passi el text sencer una vegada més. Demana vocalització i projecció de la veu. Un cotxe de juguina travessa l'escenari de banda a banda. Algú crida el nom d'un nen en veu alta. Silenci. Des de la platea, els de 10 anys comparteixen un videojoc, es fan fotos i se les ensenyen. «Vinga, passem-ho tot una vegada més. Deixeu els jocs.»

Hi ha una barreja d'edats i una representació prou extensa de generacions: dels 4 als 10, un grup d'adolescents fins als 16, dels 30 als 50, i veterans del teatre de Viladecans fins ben bé els 80. Hi ha un equilibri espontani entre presència d'homes i dones. Una nena plora, tot això imposa. «La Pepi no hi és?» demana el director de l'agrupació. «Ha anat a fer un volt», contesta algú. «És que no ho entenc...» murmura. Comencen. I després arriba la Pepi i s'incorpora amb tota la discreció que pot. Es respira una mena d'orgull, sobretot en dir el poema d'Espriu *El meu poble i jo*. Es diu el text a veus alternades i s'acaba amb un vers comú. Els nens tanquen amb la frase «som molts i serem molts més». Des de l'escenari Joan Font aplaudeix i recorda la necessitat de projectar la veu. Dóna les gràcies i somriu, de nou. ◊

Una Nit amb Comediants i molt més

Fotografia: Ramon Boadella

1

4

5

8

9

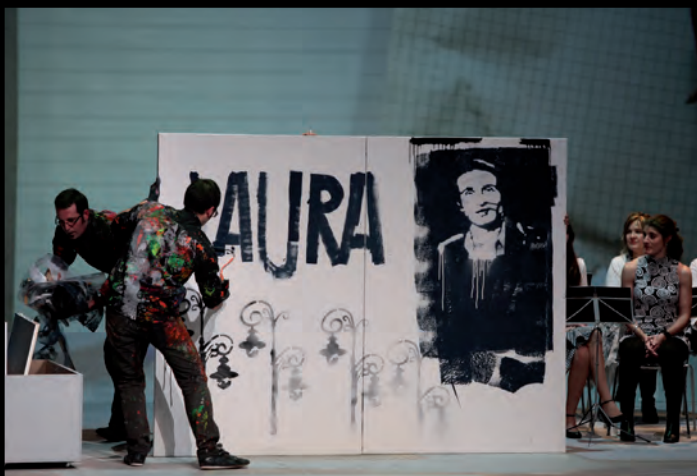
2

3

6

7-8

10

11

1: Òscar Dalmau, presentador de la Nit 2010.
 2: L'Agrupació Teatral Mossèn Cinto Verdaguer en la cloenda de l'acte. A la paret, projecció d'imatges històriques de l'acció d'Òmnium.
 3 i 4: Integrants joves de l'Agrupació Teatral evocuen l'obra de Joan Brossa.
 5 i 6: Cor de Teatre.
 7: Càndida fa una acció de pintura de gran format per anunciar l'obra *Després de Laura*, de Jordi Cabré, com a finalista del Sant Jordi.
 8: Nens de l'Agrupació Teatral presenten el premi de literatura infantil i juvenil.
 9: Nova acció espectacular, ara amb el rostre del guanyador del Sant Jordi 2010, Ramon Solsona.
 10: Josep Berenguel (esq.) i Quim Moya (dreta), integrants de Càndida, amb Joan Font.
 11: Els quatre premiats principals de la Nit 2010: Cabré, Solsona, M. Rosa Font i Alba Dedeu.

Sorpreses d'una vetllada literària

L'amplitud de les propostes és una de les característiques dels premis literaris que Òmnium Cultural convoca anualment amb la Nit de Santa Llúcia. Hi tenen cabuda novel·la, poesia, relats, narrativa infantil i juvenil, assaig, estudis històrics, textos publicats a l'estranger, i peces informatives de mitjans de comunicació. L'edició de 2010 va incloure algunes sorpreses.

Per: **Adriana Clivillé**
 Fotografia: **Ramon Boadella**

L'acte lúdic i reivindicatiu de la paraula que va inaugurar la 60a Nit de Santa Llúcia va donar pas a la cerimònia de lliurament dels premis literaris que atorga Òmnium Cultural cada any. Uns premis que en l'edició de 2010 han valorat més del doble de projectes que en la de 2009. Aquest increment confirma que es tracta d'uns guardons «oberts i populars», com assegura **Laura Borràs**, membre del jurat del Premi Sant Jordi i professora de literatura catalana de la Universitat de Barcelona. I, també, «rigorosos i de qualitat» segons afirma **Saül Gordillo**, jurat de l'Òmnium de Comunicació i director de l'Agència Catalana de Notícies. En el cas del Sant Jordi, Laura Borràs ressalta que mai no s'ha partit de cap limitació a l'hora de presentar-hi una novel·la: «no hi ha cap editorial que imposi pautes, la qual cosa, d'altra banda, seria molt legítima perquè és qui es juga després els diners en publicar l'obra». I aquest mateix plantejament fa que sigui una convocatòria popular, ja que afavoreix «una gradació molt àmplia en la qualitat dels textos». Segons Borràs, «el Sant Jordi permet descobrir talents literaris».

En total, la vetllada literària destaca 10 guardons, que Òmnium atorga en col·laboració amb l'Editorial Proa, Enciclopèdia Catalana, l'Editorial La Galera (que publica el Premi Joaquim Ruyra i Folch i Torres), la Fundació Joan Maragall (que dota el guardó que du el nom del poeta), la Fundació Congrés de la Cultura Catalana, la Fundació Joan Profitós i la Fundació Futbol Club Barcelona. Els jurats van començar a llegir textos i valorar possibilitats gairebé dos mesos i mig abans de la cita fixada per al 17 de desembre de 2010 a l'Atrium de la ciutat de Viladecans. Cada jurat, l'integren cinc professionals que avaluen els continguts individualment i, a continuació, mantenen un debat per arribar a una conclusió consensuada. El caràcter heterogeni dels integrants dels jurats és intencionat i es manté a tots els guardons.

Sorpreses dibuixades en directe

La nit de l'acte, TV3 va retransmetre en directe la vetllada literària. L'expressió dels premiats era d'una certa emoció continguda, il·lusió i neguit per haver de pujar a escena. L'Òscar Dalmau, conductor de l'acte, i el guanyador de l'edició anterior esperaven la persona premiada, que pujava a l'escenari en pocs minuts. Just el temps que tenien els artistes plàstics de Càndida per dibuixar alguna referència al premiat: un retrat (com el de l'escriptor **Ramon Solsona**, que va obtenir el Sant Jordi), o composicions amb objectes projectades com una imatge al fons de l'escenari mitjançant una càmera zenital. Aquesta darrera intervenció va incloure una curiositat: el guardó Joan Profitós d'assaig pedagògic va quedar desert i Càndida ho va il·lustrar amb un munt de sorra de platja i una palmera de plàstic de joguina.

Una de les sorpreses va ser la coincidència de la música com a fil argumental de les obres guanyadora i finalista del premi Sant Jordi: *L'home de la maleta*, de

Dalt, la presidenta d'Òmnium, l'alcalde de Viladecans i la presidenta del Parlament; a la dreta, el Premi Sant Jordi de novel·la 2010, l'escriptor i periodista Ramon Solsona.

Ramon Solsona, i *Després de Laura*, de **Jordi Cabré**, respectivament. Solsona (Barcelona, 1950) escriu sobre la vida d'un vell músic d'envelat ja retirat «que no entén el present però s'hi intenta acostumar». Mentre Cabré (Barcelona, 1974), en canvi, fa un ús fúnebre de la música en un text que tracta la vida d'un pianista d'enterraments, una vídua i el fantasma de Beethoven. «La música no sempre és benèvola», afirma l'autor, «pot tenir un poder malèvol, unir el passat amb el present, els morts amb els vius».

L'home de la maleta amaga una particularitat que va destacar **Àlex Broch**, portaveu del jurat, que és l'ús poc filològic del llenguatge en els monòlegs interiors del vell músic. Ramon Solsona ha recuperat de manera fidel un català no estàndard propi de la Barcelona dels anys 50. «És una aposta decidida i valenta», apunta Laura Borràs. «En un moment d'empobriment del llenguatge com l'actual, Solsona recupera un català molt ric.» Borràs està convençuda que la crítica literària discutirà sobre aquest aspecte: «És un debat de tipus sociolingüístic arran de la literatura, que es converteix en corretja de transmissió d'aspectes que avui preocupen. Aquesta dimensió sociològica ha donat vida al premi, el Sant Jordi queda lluny de la visió només acadèmica.»

Contes, poesia i altres gèneres

Les narracions i la poesia van encapçalar la resta de reconeixements. La guanyadora del Mercè Rodoreda de relats va ser **Alba Dedeu** (Granollers, 1984) pel recull *Gats al parc*. L'obra és «estremidora» i expressa una veu «personal, nova i original», segons va explicar **Sílvia Soler**, secretària del jurat del premi. La seva autora va explicar que tots els seus textos «neixen d'alguna situació que he viscut o vist: la complexitat de les relacions de família al dinar de Nadal, les rutines del treball o la visió d'una immigrant àrab a Catalunya». Dedeu defensa la prosa lliure i la imaginació.

D'altra banda, el jurat del premi Carles Riba va destacar la recerca del joc poètic d'*Un lloc a l'ombra*, de **Maria Rosa Font** (Sant Pere Pescador, 1957), amb moltes referències a la pintura i el paisatge i que potència la musicalitat del llenguatge. En recollir la distinció l'autora va dir que la poesia «ajuda a la reflexió i permet viure més poc a poc», i va explicar que amb *Un lloc a l'ombra* ha fet un ús de la paraula «essencial i primigeni» per aconseguir una poètica «molt cromàtica».

Fantasia, religió i braus

El reconeixement del Joaquim Ruyra a narrativa juvenil va ser per a Ullals, de **Salvador Macip** (Blanes, 1970) i **Sebastià Roig** (Figueres, 1965), un text tenyit de fantasia i terror a l'estil de Stephen King. L'obra està inspirada en la literatura i el cinema fantàstics, el còmic, la sèrie B o el gènere que representen en català Albert Sánchez Piñol i en castellà Carlos Ruiz Zafón. «La literatura és explicar històries, i la majoria ens arriben a través del món audiovisual. És absurd tancar-nos a altres formes de narrar, però tampoc hem de prostituir la literatura per convertir-la en cinema», va explicar Macip.

D'altra banda, el polifacètic **Dani Nel·lo** (Barcelona, 1959), escriptor, músic i traductor de Gerónimo Stilton, es va endur el Folch i Torres per *Ludwig i Frank*, un text del qual el jurat va ressaltar la sensibilitat extrema. L'autor va apuntar que «només al final se sap que els dos protagonistes s'han fet amics i que aquesta relació perdurarà més enllà de quan s'acabi el llibre». El professor de secundària **Josep Lluís Roig** (Oliva, Alacant, 1967) va ser guardonat amb el premi Esport i Ciutadania per *Insuficient s'escriu amb sang*, escrit a partir de les idees aportades pels estudiants de l'institut de secundària on dona classe.

El professor de filosofia medieval **Jaume Mensa** va rebre el Premi Joan Maragall per una anàlisi de l'amor des del punt de vista d'aquest metge, teòleg i poeta medieval. I el Memorial Joan B. Cendrós va recaure en un reportatge de l'irlandès **Colm Tóibín** publicat a *The Guardian* el 31 de juliol de 2010. Tóibín explica els motius de la prohibició dels toros al Parlament: «una dolça venjança de Catalunya» contra Espanya, en opinió de l'autor, especialment després de la sentència del Tribunal Constitucional.

La impremta catalana i els seus protagonistes a l'inici de la societat liberal (1800-1833), de **Montserrat Comas**, es va endur el Premi Ferran Soldevila, que convoca la Fundació Congrés de Cultura Catalana amb el suport de la revista l'Avenç i del Museu d'Història de Catalunya, i que publica la Universitat de València. L'Òmnium de Comunicació va reconèixer la trajectòria de **Vilaweb** «i la importància d'un periodisme de qualitat a la Xarxa», en paraules de Saül Gordillo. I, també, «la valentia de **Televisió de Catalunya** d'haver creat i difós en una franja horària de màxima audiència un documental sobre la independència de Catalunya» com és *Adéu, Espanya!* ◊

Premis de la Festa de les Lletres Catalanes 2010

1er Premi Òmnium Cultural de Comunicació (ex aequo)

Diari electrònic *Vilaweb*, Vicent Partal i Assumpció Maresma

Documental *Adéu, Espanya?* (TVC), Dolors Genovès i la direcció de TV3 (el recullen: Dolors Genovès i Àngel Leiro)

13è Premi Mercè Rodoreda de contes i narracions 2010

Gats al parc, Alba Dedeu

52è Premi Carles Riba de poesia 2010

Un lloc a l'ombra, Maria Rosa Font

Finalista del Premi Sant Jordi de novel·la 2010

Després de Laura, Jordi Cabré

51è Premi Sant Jordi de novel·la 2010

L'home de la maleta, Ramon Solsona

24è Memorial Joan B. Cendrós de treballs publicats fora dels Països Catalans 2010

Bullfighting ban is sweet revenge for Catalonia, Colm Tóibín

48è Premi Josep M. Folch i Torres de novel·les per a nois i noies 2010

Ludwig i Frank, David Nel·lo

37è Premi Joaquim Ruyra de narrativa juvenil 2010

Ullals, Salvador Macip i Sebastià Roig

3er Premi de narrativa juvenil Esport i Ciutadania 2010

Insuficient s'escriu amb sang, Josep Lluís Roig

26è Premi Ferran Soldevila d'estudis històrics 2010

La impremta catalana i els seus protagonistes en l'inici de la revolució liberal (1800-1833), Montserrat Comas

2oè Premi Joan Maragall sobre cristianisme i cultura 2010

Amor fina e complida. Arnau de Vilanova i les teories de l'amor, Jaume Mensa

Comenteu i amplieu el contingut de l'article al web: www.omnium.cat/article/4052

Hi trobareu fragments del premi Sant Jordi, el finalista, el Mercè Rodoreda i el Carles Riba

L'escola catalana, un model de cohesió social en perill?

El Tribunal Suprem espanyol qüestiona el paper del català com a llengua vehicular i amenaça el model d'immersió lingüística desenvolupat amb èxit des del 1983. La primera resposta de la societat civil ha estat la creació de la plataforma Somescola.cat, que agrupa entitats cíviques i culturals de tot l'àmbit educatiu en suport al model d'escola català.

Per: **Magda Rosselló** | Fotografia: **Dani Codina**

Presentació de Somescola.cat a l'Institut Verdaguer de Barcelona, el 16 de febrer. D'esquerra a dreta: Raül Manzano (Federació de Moviments de Renovació Pedagògica), Imma Fuyà (FAPAC), Miquel Àngel Essomba (Centre Unesco de Catalunya), Muriel Casals i Teresa Casals (Plataforma per la Llengua).

No separarem mai l'alumnat per raó de llengua a les escoles catalanes.» La consigna, manllevada del pedagog català **Alexandre Galí** i que va fer seva la major part de les forces polítiques democràtiques i catalanes en redactar la Llei de normalització lingüística l'any 1983, ha estat el referent d'una de les millors decisions que s'han pres al nostre país. Les tres sentències dictades el passat mes de desembre pel Tribunal Suprem espanyol qüestionen el paper del català com a llengua vehicular de l'ensenyament a Catalunya. Un model d'immersió lingüística que per a **Muriel Casals**, presidenta d'**Òmnium Cultural**, no és discutible. Opinió que defensa **Raül Manzano**, president de la **Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya**, qui afirma que el mètode pedagògic d'immersió lingüística és reconegut arreu com un model d'èxit escolar i educatiu amb trenta anys d'experiència. «Creiem que l'alumnat no s'ha de segregar per cap raó, i tampoc per la llengua.» El fet de no separar l'alumnat per la llengua materna i treballar per la inclusió al país a través de la llengua que ens és pròpia, ha permès la cohe-

Ferms al 1983 i 2011: «No separarem mai l'alumnat a l'escola per raó de llengua»

sió social. A més, «no hi ha hagut cap ciutadà de Catalunya en tots aquests anys que s'hagi queixat que el seu fill o filla no hagi pogut anar a estudiar, posem per cas, a Saragossa, Madrid o Valladolid», sentència Manzano.

En aquest sentit, **Enric Puig**, president de la **Fundació Escola Cristiana**, alerta que reintroduir el castellà com a llengua vehicular comportaria segregar l'alumnat per raons de llengua (si s'opta pel model de grups diferenciats en funció de la llengua vehicular) o per un retrocés del català (si s'opta per grups únics però tots bilingües pel que fa a la llengua vehicular). El desavantatge social del català davant l'enorme potència demogràfica, política i econòmica del castellà és molt gran en tots els àmbits, raó per la qual «el país no pot prescindir de l'actual model

lingüístic». Calen fórmules –diu– que puguin garantir els drets de tothom sense amenaçar la convivència i la cohesió, perill que sorgirà si s'abandona la immersió lingüística a l'escola.

Què és somescola.cat?

Davant de la interferència en les competències del Govern de la Generalitat, un seguit d'entitats de la societat civil han vist la necessitat de reunir-se i treballar conjuntament davant del que s'ha interpretat com un atac directe al nostre model educatiu. I és així com neix **Somescola.cat**, una plataforma amb l'ambició de coordinar persones, entitats i institucions compromeses a actuar a favor d'una escola catalana en llengua i en continguts, que no separi els infants i joves per la seva llengua d'origen i que ajudi a construir una societat més cohesionada, democràtica i lliure. L'òrgan de govern de **Somescola.cat** està constituït per representants de 43 entitats

cíviques, culturals i de tot l'àmbit educatiu, que formen part del plenari i que han delegat en sis (Òmnium Cultural, la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica, la USTEC, la FAPAC, la Plataforma per la Llengua i el Centre Unesco) la coordinació de les actuacions que es duen a terme.

L'objectiu inicial ha estat «donar resposta a les tres sentències del Suprem, en què s'instava les escoles a incloure el castellà com a llengua vehicular en l'ensenyament, així com en les comunicacions dels centres», explica **Teresa Casals**, responsable d'Educació de la **Plataforma per la Llengua** i portaveu per la llengua a la coordinadora **Somescola.cat**. La primera acció ha estat la signatura d'un manifest que apunta que «aquest fet atempta clarament contra un dels elements bàsics de l'escola catalana, un model que ha funcionat amb èxit els darrers 30 anys i gràcies al qual la nostra societat gaudeix d'un bon nivell d'educació i cohesió social».

Les tres sentències del Tribunal Suprem, dictades al desembre passat, insten les escoles a incloure el castellà com a llengua vehicular en l'ensenyament i en les comunicacions dels centres.

Teresa Casals afegeix que «Somescola.cat vol fer un front comú en defensa del nostre model d'escola i de la metodologia d'immersió que tants bons resultats ha donat quan s'ha aplicat correctament». En la mateixa línia, **Sònia Llinàs**, membre de la **Junta Nacional d'Òmnium** i responsable dels temes d'educació, declara que «la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut obre una esclatxa considerable a l'aparició de sentències com les del mes de desembre, contra el fet que el català sigui la llengua vehicular a l'ensenyament bàsic. Les sentències responen a demandes interessades que poden posar en perill aquesta cohesió, en el moment en què separem l'alumnat per qüestions de llengua».

Acció, reacció..., construcció

La plataforma Somescola.cat ja porta en el nom –SOM– un element important de fons, que manifesta la seva voluntat de no centrar-se només en la comunitat educativa, sinó que vol anar més enllà, perquè els integrants de la coordinadora entenen que l'escola és un tema social i de país. Teresa Casals, de la Plataforma per la Llengua, afirma que «la nostra filosofia és la que hem mantingut sempre a la Plataforma per la Llengua: sumar. Estem convençuts que unir esforços ens permet crear una resposta col·lectiva de la societat catalana i del seu Govern en defensa del nostre model d'escola catalana, no discriminatòria, que fomenti l'excel·lència i la cohesió social».

Hi ha dos arguments contundents per defensar el model actual, que va començar als anys vuitanta quan la Generalitat va assumir les competències educatives i va desplegar la immersió lingüística per facilitar la implantació del currículum en la llengua pròpia del país [vegeu l'article «Gràcies a la immersió lingüística», de Joan Badia, a la revista *Òmnium* núm. 15]. El primer argument és que es tracta del patró amb què la nació catala-

El model català és reconegut com a bo per altres països en situacions lingüístiques semblants.

na, a través del seu Parlament, s'ha dotat com a resposta que ha considerat pertinent d'acord amb la realitat lingüística, cultural i social de Catalunya. I, en segon lloc, perquè els resultats que s'han obtingut són bons i reconeguts com a bons per altres països que, en situacions lingüístiques semblants a la nostra, han adoptat la immersió lingüística.

En aquesta línia, la presidenta d'Òmnium, Muriel Casals, destaca que «el sistema educatiu català té uns actius que no podem perdre i, per tant, cal defensar-lo». Somescola.cat no vol ser només la resposta a una agressió puntual, sinó que es constitueix amb la voluntat de fer una labor a mig i llarg termini per difondre accions destinades a promoure l'ús del català a l'escola. «No només volem resistir davant l'agressió puntual que han significat les sentències de l'Estatut, sinó que som un poble que vol progressar», rebla Muriel Casals, qui afegeix: «Ens estan forçant a ser resistents però volem ser gent que progressa. Volem anar endavant, tot i que ens estan condemnant a la resistència». Una resistència que no tindria raó de ser en una situació normalitzada perquè «l'ús del català en el sistema educatiu del nostre país és un dret natural i, com a llengua comuna a Catalunya, és i ha de ser la llengua vehicular a l'escola». Per a la presidenta, «la sentència ha estat un toc d'alerta que ens ha fet reaccionar», és a dir, el veredict ha estat la gota que ha fet vessar el got, però «som conscients que no estem davant una agressió puntual, sinó que aquest dictamen forma part de tot un pla preestablert de marginació de la llengua catalana».

Per a Raül Manzano, president de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, «l'escola del nostre país no té aquest problema, és un conflicte que es genera des de fora i des de certs àmbits polítics. Segur que cal revisar algunes coses, però no podem parlar d'un problema de model. Cal restablir

Les sentències formen part d'un pla de marginació de la llengua catalana

un clima de cohesió i tranquil·litat». Per això, tot i que la primera acció davant la situació que s'obria amb la sentència va ser reactiva, «ara –afirma Manzano– pensem que amb la força que ha agafat la plataforma, aquesta ha de tenir un sentit proactiu per tal de consolidar i millorar el model d'escola catalana».

El curt termini

La plataforma Somescola.cat vol donar suport a aquelles escoles que es puguin trobar, en els propers mesos, amb conflictes derivats de les sentències del Tribunal Suprem. De la mateixa manera, ha marcat com a data límit per adherir-se al manifest el 30 de juny de 2011. També farà feines d'observatori, així com d'elaboració de propostes per millorar allò que realment manca en l'ensenyament actual a Catalunya i que no passa precisament per variar el model d'immersió lingüística. ◊

>>>Magda Rosselló és periodista.

Les amenaces

Les sentències del Tribunal Suprem:

- > Discriminen l'alumnat per la seva llengua habitual a casa.
- > Trenquen la cohesió social.
- > Creen un conflicte on no n'hi ha, amb perjudici greu per l'estabilitat del nostre sistema educatiu.

ÒC Notícies

núm. 137

Trobada Nacional: l'entitat defineix el seu full de ruta per als propers anys **pàg. 36** | Un any de presidència de Muriel Casals **pàg. 37** | Flaixos informatius **pàg. 38** | Federació Lull **pàg. 41** | Els cicles d'Òmnium **pàg. 42** | Òmnium al territori **pàg. 44** | Coneguem Òmnium l'Alguer **pàg. 46** | 50 anys d'Òmnium **pàg. 48**

La foto de família encapçalada per Muriel Casals reivindica la llibertat d'expressió

La presidenta del Parlament es va interessar per l'actual funcionament de l'entitat

Josep Guardiola va visitar la seu d'Òmnium i va conversar sobre els projectes comuns de l'entitat i el Futbol Club Barcelona

Reflexió, contactes institucionals i arrencada de projectes

Els últims mesos del dia a dia de l'entitat han estat marcats, d'una banda, per la reflexió interna i, de l'altra, per l'arrencada de projectes que tenen el seu punt culminant durant la primavera. La Trobada Nacional ha estat, al febrer, l'espai de debat sobre el full de ruta que Òmnium ha de seguir durant els propers anys. Coincidint amb aquest fet, s'ha conegut la mala notícia del tancament de TV3 al País Valencià, de manera que els membres de les juntes de totes les seus van fer explícit el seu suport a Acció Cultural del País Valencià. Una acció més que s'unia a les multitudinàries mostres de suport que es van fer públiques tant a través de la xarxa com al carrer. Coincidint amb els primers mesos del nou Govern de Catalunya, els membres de la Junta Directiva s'han reunit amb el president de la Generalitat, Artur Mas, i amb la presidenta del Parlament, Núria de Gispert. També s'han celebrat els actes de lliurament del Premi Sambori Òmnium i s'han iniciat els preparatius amb vistes a les noves edicions del Sant Jordi, el Premi d'Honor i la Flama del Canigó. Mentrestant, altres projectes i activitats al territori han seguit el seu curs.

TROBADA NACIONAL

L'entitat defineix el seu full de ruta per als propers anys

Durant tot el dissabte 19 de febrer es van reunir, al Col·legi Major Sant Jordi de Barcelona, les persones que formen part del dia a dia d'Òmnium Cultural per tal de pensar en la trajectòria de l'entitat, el moment en què es troba i en els reptes de futur que ha d'encarar. | Fotografia: **R. Boadella**

Aquesta cita anual, que va reunir els membres de les juntes directives de les seus territorials, els treballadors i la Junta Directiva nacional, es consolida com a espai de debat i reflexió interna després que el 2009 tingués lloc la primera edició. La metodologia per fer-ho va ser una primera sessió amb grups de treball reduïts i una sessió plenària com a cloenda, que va servir per posar sobre la taula les principals conclusions de la jornada. Al final de la trobada, els vicepresidents Vicent Sanchis i Joan Abellà van voler fer un repàs a alguns dels esdeveniments de l'any anterior abans de mirar cap al futur d'Òmnium. En aquest sentit, van posar èmfasi en l'èxit de la manifestació del 10 de juliol com a exemple de feina ben feta. També es va aprofitar per destacar la posada en marxa de la campanya Somescola.cat per part de la plataforma cívica de la qual l'entitat forma part.

Entre tots, fem Òmnium

Aquest va ser, una vegada més, el lema de la trobada que va servir també per enriquir el Pla Estratègic que l'entitat està ultimant com a full de ruta per als propers quatre anys. D'aquesta manera, la Trobada Nacional, juntament amb les assemblees de socis que tenen lloc en el decurs de l'any, són els processos participatius que permeten a l'entitat enriquir-se amb les opinions de tots els que la fan possible: els socis, els directius i els treballadors.

Enguany, a més a més, aquesta jornada va suposar el punt de partida de la celebració dels 50 anys d'Òmnium Cultural (vegeu més informació a les pàgines 48 i 49 d'aquest número). Tot i que l'efemèride tindrà lloc al juliol d'aquest 2011, durant tot l'any s'anirà commemorant a través dels projectes i activitats que du a terme l'entitat i comptant amb la col·laboració dels més de 24.000 socis.

Els eixos de debat

El debat de la Trobada Nacional es va centrar en els eixos principals del Pla Estratègic. Pel que fa a contingut, es van discutir les fórmules per generar discurs sobre llengua, cultura, país, educació i cohesió social, així com el desenvolupament de projectes, campanyes i accions de referència per part de l'entitat. Des d'un punt de vista del funcionament, es va reflexionar sobre una gestió interna adequada i eficient i les vies per augmentar la implicació de socis, col·laboradors i altres actors socials.

El debat es va allargar durant tot el matí

Els grups de treball barrejaven tècnics i membres de la Junta vinguts de diversos punts del país

Un any de presidència de Muriel Casals

La Trobada Nacional va coincidir en el temps amb un altre fet: feia poc menys d'un any que l'entitat renovava la seva presidència i Jordi Porta passava el relleu a Muriel Casals. El programa de la candidatura de Casals i, per tant, de la Junta actual, feia èmfasi a seguir treballant per un Òmnium Cultural amb ambició, rigor, fermesa i transparència i que enforteixi el catalanisme. En definitiva, un Òmnium fort per una Catalunya sobirana. Tot i que aquest programa s'emmarcava en el mitjà termini, durant el primer any el balanç és molt positiu.

Un dels moments clau del seu mandat és el de la reacció de rebuig a la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut i la convocatòria de la manifestació del 10 de juliol sota el lema «Som una nació. Nosaltres decidim». Òmnium va saber fer de catalitzador d'un clam comú de la població. Amb aquest paper, l'entitat va demostrar que no actua només des d'un punt de vista de defensa, sinó que treballa per donar gruix a la societat civil del país. En paraules de la mateixa presidenta, «la manifestació del 10 de juliol va ser, més que una protesta, una proposta».

Alguns punts del programa

- Incrementar el creixement social.
- Treballar perquè les organitzacions cíviques, culturals, empresarials, sindicals i polítiques defensin el dret a l'autodeterminació i la sobirania de la nació catalana.
- Exigir que s'apliquin les polítiques públiques adreçades a garantir el dret dels catalans a viure plenament en català.
- Prestar una atenció especial als programes de cohesió social.
- Ampliar els espais de participació dels socis.
- Seguir fent disminuir el pes de les subvencions públiques en el pressupost per garantir la independència financera.

Muriel Casals prenia possessió del càrrec el març del 2010

El 20 de març de 2010, durant el seu discurs com a nova presidenta d'Òmnium, Muriel Casals destacava la importància del treball en equip a les grans organitzacions. L'equip que l'acompanya al capdavant de l'entitat agrupa gent de diferents generacions, territoris, ideologies i professions, però amb el mateix entusiasme per Catalunya.

La fotografia va ser un acte simbòlic de protesta després que el País Valencià es quedés sense el senyal de TV3

Som una nació. Llibertat d'expressió

Enguany, en el marc de la II Trobada Nacional d'Òmnium Cultural, els més de 150 assistents procedents d'arreu del territori –membres de la Junta Nacional, membres de les juntes al territori i membres de l'equip tècnic– van voler fer explícit el seu suport a Acció Cultural del País Valencià (ACPV) amb motiu del forçós tancament de TV3 al País Valencià. Aquest suport es va concretar en una fotografia conjunta darrere el lema «Volem TV3 al País Valencià. Som una nació. Llibertat d'expressió». La concentració va servir també per donar a conèixer el comunicat de la Federació Lull, que aplega també l'Obra Cultural Balear i ACPV, contraris al tancament de Televisió de Catalunya.

Pep Guardiola visita Òmnium i es reuneix amb la presidenta

Ramon Boadella

Josep Guardiola llueix un dels lemes dels 50 anys d'Òmnium: «Som molts»

L'entrenador del Futbol Club Barcelona, Josep Guardiola, va lamentar sincerament no haver pogut participar d'una conversa amb els socis d'Òmnium en ocasió dels 50 anys

de l'entitat. Per motius d'agenda, aquest acte, pel qual Guardiola havia mostrat la seva especial predisposició, va haver de ser cancel·lat sense poder fixar cap nova data. Tot i això, uns dies després va voler fer una ràpida reunió amb la presidenta Muriel Casals i altres membres de la Junta per tal de mostrar el seu suport a Òmnium i compartir amb ells la seva visió de país.

També es va aprofitar la visita per revisar les perspectives de futur dels projectes comuns d'Òmnium Cultural i del Futbol Club Barcelona i valorar les noves vies de col·laboració. El paper del Barça com a promotor de la llengua catalana i la projecció de Catalunya al món és un dels punts que es van destacar.

17 anys com a soci d'Òmnium

L'any 1993, Josep Guardiola es donava d'alta de soci de l'entitat, i avui en dia segueix sent-ho i fent explícit el seu suport a la llengua, la cultura i el país. Coincidint amb els nostres 50 anys, hem pogut recordar altres mostres de suport de Guardiola quan era jugador del Barça. Un exemple és la seva adhesió a la campanya Freedom for Catalonia durant els Jocs Olímpics [vegeu imatge al cronograma de la pàgina 48].

Reunions institucionals de la Junta

Uns mesos després de la formació del nou Govern català, Muriel Casals i altres membres de la Junta s'han reunit amb el president de la Generalitat, Artur Mas, i la presidenta del Parlament, Núria de Gispert. L'objectiu d'aquestes trobades cordials era traslladar la realitat i el funcionament de l'entitat així com els reptes de futur als màxims representants polítics del país. En ambdues trobades, un dels temes centrals de debat va ser la llengua i la cohesió social, un aspecte primordial per a Òmnium i que l'entitat treballa des de la cultura, l'escola i el lleure.

Jordi Puntí s'endú l'Amat-Piniella

L'obra *Maletes perdudes*, de Jordi Puntí, va guanyar l'11a edició del Premi Joaquim Amat-Piniella que, per cinquè any, es concedeix a una obra publicada. El premi l'organitzen Òmnium Bages i l'Ajuntament de Manresa amb la col·laboració de la Biblioteca del Casino, el Gremi de Llibreters i l'Associació Memòria i Història de Manresa. El jurat format per Antoni Dalmau, Josep M. Solé i Sabaté, Llorenç Capdevila, Montserrat Caus i Jordi Estrada va escollir l'obra d'entre la resta de finalistes: *El somni de Farringdon Road*, d'Antoni Vives; *Bulevard dels francesos*, de Ferran Torrent, i *Memòries de Londres*, de Carles Pi i Sunyer.

El manlleuenc Jordi Puntí amb el guardó, una escultura del manresà Ramon Oms.

Per primera vegada, el Premi d'Honor recau sobre el fill d'un antic guardonat, el poeta Marià Manent, qui el rebé el 1985

L'historiador i escriptor Albert Manent, Premi d'Honor 2011

La persona reconeguda amb el 43è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes és enguany l'historiador i escriptor Albert Manent i Segimon. En paraules de Pilar Garcia Sedas, membre del Jurat, aquest li premia «la trajectòria del qual és un clar exemple de maduresa literària i historiogràfica i de compromís i activisme cultural amb Catalunya. Si els lemes d'aquesta institució, Òmnium Cultural, són 'Llengua, cultura, país', l'obra del guardonat reuneix en tota la seva extensió aquests postulats que en la tasca intel·lectual d'Albert Manent són impossibles de deslligar.»

Manent ha estat estretament vinculat a Òmnium com a soci des de l'any 1968 i impulsor d'iniciatives culturals des de l'entitat i el seu entorn. Muriel Casals ha destacat que, per primera vegada, el Premi d'Honor recau sobre el fill d'un antic guardonat, el poeta Marià Manent, qui el rebé el 1985.

L'acte de lliurament del premi tindrà lloc el 14 de juny al Palau de la Música Catalana i se centrarà en un homenatge a Albert Manent davant de socis i sòcies d'Òmnium i convidats del món de la cultura, així com de representants institucionals.

Relleus de membres a les juntes directives

Al llarg dels mesos de febrer i març les seues d'Òmnium Cultural d'arreu del territori han celebrat les seves assemblees de socis. La primera a convocar la cita anual va ser Òmnium Alt Urgell, el 2 de febrer, i la darrera ha estat Òmnium Osona, el passat 3 de març. En aquest espai de decisió anual es revisen les accions dutes a terme al llarg de l'any, es proposa el pla de treball per al proper any i els socis voten els canvis en el si de cada Junta. És un any de renovacions i d'agraïments especials a persones que han encapçalat el projecte d'Òmnium en el seu territori. Així, **Toni Pous** relleva Mercè Colomer a la presidència d'Òmnium Mataró, **David Colomer** agafa el relleu de Jeroni Vinyet al capdavant d'Òmnium Osona, **Marcel Mauri** ho fa a Badalona en substitució d'Oriol Lladó, **David Martí** a Òmnium Gironès rellevant Gemma Clarissó i **Rosa Caballé** esdevé presidenta d'Òmnium Sant Cugat en el lloc de Joan Franquesa.

La Junta Directiva Nacional d'Òmnium Cultural també ha renovat tres de les quatre places vacants després que es produís la sortida, per diversos motius professionals i acadèmics, d'Yvonne Griley, Toni Reig, Isidor Marí i Alfons López Tena. En el seu lloc, s'incorporen a la tasca de dirigir l'entitat l'escriptora i doctora en literatura catalana, **Lluïsa Julià**, l'advocat, periodista i novel·lista **Jordi Cabré**, i l'advocat **Oriol Sagarra**.

Es tanca així l'any 2010 amb una dinàmica de creixement tant en socis com en projectes, amb la consolidació de seues territorials recents com Rubí i la Selva i la renovació de les seues de Terres de l'Ebre i l'Hospitalet de Llobregat. El nombre de socis, que a dia d'avui ja supera els 24.000, es reparteixen arreu de les 27 seues territorials, tenint com a les més nombroses –per sobre dels mil socis– Maresme, Sabadell, Baix Llobregat i Osona.

Clam per preservar el model social de les caixes

En el marc de la jornada «De Caixes a Bancs, la Fi del Compromís amb la Societat?», la Plataforma en Defensa de les Caixes d'Estalvi, de la qual forma part Òmnium juntament amb altres 14 entitats, reclamava a finals de gener al Govern català que en els òrgans de govern de les caixes d'estalvi es mantinguí la presència de les organitzacions socials del país, com també que els excedents de les caixes continuïn invertint-se a Catalunya en projectes socials.

La presidenta Muriel Casals va intervenir en la sessió final i va apuntar que calia replantejar tant el procés, que s'ha fet sense debat social, com el resultat, que suposa la supressió del model de caixes català. Les actuals caixes «no han de cedir a una transformació pensada i decidida des del Govern espanyol ni oblidar allò que les havia fet eminentment populars i respectades».

Primera fase del Premi Sambori Òmnium

Durant el mes de març s'han dut a terme els lliuraments de la primera fase del concurs de narrativa escolar que organitza l'entitat. El Premi Sambori Òmnium va fer públics els finalistes a totes les demarcacions, començant per Girona-Catalunya Nord, acabant per Terres de Ponent i passant per Alt Ter-Garrotxa, Serralada Litoral, Penedès-Baix Llobregat, Vallès Occidental, el Camp-Terres de l'Ebre, Catalunya Central i Barcelona-l'Hospitalet.

22.313 escolars

En aquesta edició, 22.313 escolars i 240 centres de Catalunya, la Catalunya del Nord i la Franja han participat en el concurs amb les seves narracions. Una gran repercussió que se suma a la dels altres territoris de parla catalana. El Sambori Òmnium és l'únic premi escolar de narrativa en català que es porta a terme en l'àmbit dels Països Catalans.

Comencen els preparatius per fer córrer la Flama del Canigó

Vilafranca del Penedès –localitat on l'any passat es van recuperar les fogueres de Sant Joan– va acollir al gener passat una trobada d'equips de Focs de Sant Joan per començar a organitzar els actes a l'entorn de la Flama del Canigó 2011.

La reunió va tenir lloc a la seu del Consell Comarcal de l'Alt Penedès

Més presència i més rutes

La trobada, que va comptar amb la presència d'unes vuitanta persones en nom de més de trenta entitats provinents d'arreu dels Països Catalans, va servir, en primer lloc, per fer memòria, revisar i valorar els actes celebrats durant l'any 2010 a les diverses poblacions. Tot i això, el punt clau de la reunió va ser el calendari d'actuacions per a l'edició d'enguany, on destaquen els objectius de potenciar la presència als mitjans de comunicació, com també consolidar i ampliar les rutes en les quals es distribueix la Flama a diferents poblacions. Finalment, la reunió va ser útil per posar en comú les estratègies a seguir sobre els accessos al Canigó per tal de no tenir problemes el dia 23 de juny per arribar al cim i recollir la flama que encendrà les fogueres de Sant Joan.

Albert Om i Muriel Casals presenten el llibre de la manifestació del 10J

L'editora d'Ara Llibres, Izaskun Arretxe, en un moment de l'acte a la llibreria Bertrand

La llibreria Bertrand va acollir la presentació del llibre *10/07/10. Jo hi vaig ser*, que Ara Llibres ha editat amb el recull de les millors imatges enviades pels mateixos protagonistes del ja històric 10 de juliol de 2010. Muriel Casals s'hi va referir com un dia en què «Òmnium va fer de "catalitzador" de la veu de la societat civil que va sortir al carrer». I afegí: «De la mateixa manera que la manifestació va ser de la gent, aquest llibre també ho és». El periodista Albert Om, que és qui, de fet, va tenir la pensada de fer aquest llibre i va plantejar la idea a Ara Llibres i a Òmnium, va destacar que «és un llibre per tenir-lo i, de tant en tant, anar-lo mirant».

10/07/10. Jo hi vaig ser es pot comprar a les llibreries en general, mentre que els socis d'Òmnium el poden adquirir a la seva seu més propera a un preu especial. Entre els mesos de gener i març, una exposició amb les vint millors imatges del llibre ha itinerat per algunes poblacions com Barcelona, Sabadell o Tarragona.

La Federació Llull reclama la responsabilitat dels governs davant del tancament de TV3 al País Valencià

El 18 de febrer de 2011 Acció Cultural del País Valencià (ACPV) procedia al tancament de les emissions de TV3 al País Valencià després de rebre els requeriments del Govern valencià per cessar-les. Els requeriments incloïen l'amenaça d'imposar una multa de 800.000 € si no es produïa l'esmentat cessament, als quals caldria sumar uns altres 60.000 € cada quinze dies en cas de continuar emetent. En el moment de tancar l'edició d'aquest número, l'ACPV ja tenia en curs una multa de de 600.000 € que l'entitat no pot assumir i per a la qual ha iniciat un procés de constrenyiment.

Per la ILP Televisions Sense Fronteres

La Federació Llull demana als governs de les Illes Balears i de Catalunya que es posin d'acord per resoldre la situació de TV3 al País Valencià. També exigeix al Govern i al Parlament espanyols que no s'amaguin i que reaccionin davant aquest atac a la llibertat d'expressió, tot aprovant íntegrament la ILP Televisions Sense Fronteres.

Roda de premsa amb Eliseu Climent al capdavant, acompanyat d'intel·lectuals destacats del País Valencià

Les xarxes socials marquen l'agenda

La reivindicació es va estendre ràpidament per Internet i les xarxes socials van marcar l'agenda dels mitjans de comunicació, que van fer-ne un bon seguiment. Tant Òmnium Cultural com l'Obra Cultural Balear van mostrar el seu suport a l'entitat germana del País Valencià i van rebutjar aquest atac a la llibertat d'expressió deixant els seus webs en negre durant 24 hores, tal com van fer altres blocs i webs en senyal de protesta. A més, van animar les mostres de rebuig a través de Twitter fent seguiment de l'etiqueta #sensesenyal, impulsada per Vilaweb.

El hashtag #sensesenyal arreu del país

La mobilització ciutadana

El mateix dia 18 de febrer es van començar a convocar mobilitzacions arreu dels Països Catalans. Destaquen la concentració a València el dia 21, que va aplegar 3.000 persones, i el mateix dia, a Barcelona, i sobretot la de Castelló, el 26 de febrer, amb més de 15.000 assistents. A partir d'aquí, desenes de poblacions valencianes han anat organitzant durant els mesos de febrer i el març diversos actes de rebuig, que van des de concentracions davant el seu ajuntament fins a xerrades i projeccions de programes de TV3. També han estat molt útils les convocatòries a través de la xarxa.

Castelló reuní més de 15.000 persones

Diada del País Valencià

La manifestació per commemorar la Diada del País Valencià, que enguany ha tingut lloc el 16 d'abril, ha fet especial èmfasi en el tancament de TV3 per part de la Generalitat Valenciana. La marxa, com cada any, ha recordat la desfeta d'Almansa el 25 d'abril de l'any 1707 en el marc de la Guerra de Successió, que va comportar la pèrdua dels drets i llibertats dels territoris dels Països Catalans sota administració espanyola. Des d'Òmnium Cultural es van organitzar autobusos des de diferents poblacions del país per tal de participar a la manifestació.

Els dijous d'Òmnium

24 de febrer de 2011

Cardús dóna per acabat el model autonòmic

Sota el títol «Catalunya després de la Sentència del TC a l'Estatut d'autonomia. Els camins de la independència», Salvador Cardús i Ferran Requejo tancaven el cicle «Catalunya, reptes de futur», que va tenir lloc al febrer en el marc d'Els Dijous de l'Òmnium. Així, el periodista i escriptor Salvador Cardús va repassar la trajectòria de Catalunya durant els darrers anys i va assegurar que «els experts es van adonar de la impossibilitat de seguir la via autonòmica i el país va iniciar un tomb que ens ha portat fins aquí». De cara al futur, va destacar la necessitat d'una «nova cultura de l'independentisme» que teixi un discurs fàcil d'entendre i que es pugui internacionalitzar per crear complaciments fora del país.

«Catalunya no pot pensar, parlar ni actuar amb les mateixes regles que abans de la sentència.» Amb aquestes paraules, el catedràtic de Ciència Política Ferran Requejo insistia en la importància de fer pedagogia de l'independentisme per tal

d'obtenir una àmplia majoria que legitimi de cara a les institucions europees, i dins de Catalunya, la voluntat d'un estat propi.

Altres veus de prestigi

El cicle va comptar també amb la presència de Xavier Bru de Sala i David Castillo, que van definir com a reptes de la cultura catalana fer que interessés els catalans per poder interessar el món i la necessitat de l'activisme cultural per fer-la visible. Una altra de les sessions va centrar-se en les febleses i forteses de l'economia catalana. Mentre que Antoni Serra Ramonda va recordar el paper clau de Catalunya en el desenvolupament de l'economia espanyola i que ha estat expressament apartada d'aquest paper a causa de les polítiques econòmiques de l'Estat espanyol, Guillem López Casasnovas es va mostrar optimista i va destacar la necessitat de «no perdre la identitat ni els orígens, però ser més trencadors i tenir la mirada al món».

27 de gener de 2011

L'escoltisme mundial

L'autor del llibre *Escoltisme mundial*, Eduard Vallory, va compartir taula amb Jordi Porta, avui president del Centre Unesco i antic dirigent de l'escoltisme català; l'actual director general de Joventut, Toni Reig, i Jordi Bosch, com a membre de la Junta d'Òmnium, per parlar del passat i el present d'aquest moviment cívic. «El moviment escolta internacional sorgeix l'any 1920 i el que té en comú arreu és que els seus membres aspiren a la pau i a l'entesa entre les nacions», explicà Vallory.

20 de gener de 2011

Vicent Sanchis posa èmfasi en la situació econòmica

El primer Dijous de l'Òmnium de l'any es va dedicar a analitzar el nou cicle polític en què es troba Catalunya. L'acte va comptar amb la participació del periodista i vicepresident d'Òmnium, Vicent Sanchis, que, a títol personal, oferí una anàlisi de la situació actual del país i dels diferents partits polítics.

Fer costat al Govern

Pel que fa al futur polític i social del país, Sanchis es mostrà força pessimista. Afirmà així, per exemple, que «tot aquell que vulgui sobreviure a Catalunya, encara que no l'estimi com a nació, ara ha de fer costat al govern» i va afegir: «Hem maleducat els joves i ara ens toca reeducar-los i reeducar-nos: ens caldrà sacrifici, austeritat i donar suport al govern».

Dani Codina

Salvador Cardús i Ferran Requejo tancaven el cicle «Catalunya, reptes de futur»

Dimecres presentem...

2 de març de 2011

Un llibre amb «el talent i la intel·ligència de la cultura catalana»

La presentació del llibre *15 entrevistes cuinades a foc lent*, del periodista Joan Alcaraz, va reunir al cicle Dimecres Presentem... diverses personalitats del país, algunes de les quals protagonistes en aquest recull d'entrevistes publicades a les revistes *El Temps*, *Presència* i *Serra d'Or*. L'autor de les mateixes va explicar que els criteris de selecció van ser la seva «proximitat amb el personatge, l'interès de l'entrevista i un equilibri de gèneres». Segons Alcaraz, el llibre «reflecteix el talent i la intel·ligència de la cultura catalana».

Francesc Mestres, director d'El Cep i la Nansa, l'editorial que ha publicat el llibre, va definir-lo com «una aportació imprescindible per crear xarxa social i humana» entre personatges destacats de la cultura catalana. Agustí Pons, periodista i escriptor, va parlar de la vessant periodística i va destacar que en una entrevista «el periodista té la sort de ser alumne únic i privilegiat del personatge que té davant».

Dani Codina

El periodista Joan Alcaraz signa un exemplar del seu llibre

Les quinze personalitats

En el recull, s'hi poden trobar entrevistes en profunditat fetes a les quinze personalitats de referència següents: Maria Barbal (escriptora), Manel Camp (músic), Joaquim Capdevila (joier), Roser Capdevila (il·lustradora), Josefina Castellví (oceanògrafa), Andreu Claret (promotor d'obres públiques), Josep Faulí (periodista), Montserrat Guibernau (polítologa), Josep Guinovart (pintor), Joan Isaac (cantautor), Jordi Pàmias (poeta), Josep Pla-Narbona (pintor i dissenyador gràfic), Lídia Pujol (cantant), Carme Sansa (actriu) i Marc Taxonera (monjo de Montserrat i arxiver).

Esmorzars joves

Pau Freixas i Lluís Galter, els dos directors convidats a l'Esmorzar

7 de febrer de 2011. La construcció de ficció segons Jaume Cabré

En un clima distès, en què les preguntes i els comentaris del públic anaven conduint la tertúlia, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2010 confessava: «escric per una necessitat ineludible d'escriure». Així començava aquest esmorzar jove amb Jaume Cabré. Després de reflexionar sobre la creació artística en general, la conversa va centrar-se en les pors i les inseguretats que qualsevol creador sent en algun moment del procés artístic. Com a solució, Cabré va proposar mantenir la fe en un mateix i sotmetre's a la crítica de gent propera.

12 de març de 2011. El cinema català des de dins

Durant l'Esmorzar Jove de març, la conversa va girar al voltant del present i el futur del cinema català amb Pau Freixas i Lluís Galter, dos directors que el 2010 han vist en cartellera els seus últims llargmetratges, *Herois* i *Caracremada*, respectivament. Un dels factors que demostren la bona salut del cinema al nostre país és la gran diversitat de gèneres i tipus de pel·lícules que s'hi fan actualment. Malgrat, però, aquest moment dolç, Freixa i Galter van mostrar-se crítics amb l'estat de la indústria cinematogràfica i la dificultat per poder finançar els diferents projectes que es fan a casa nostra.

Activitats destacades

VALLÈS OCCIDENTAL

Èxit de la consulta sobre la independència

TERRASSA. El 23 de gener, la plataforma Terrassa Decideix celebrava la seva consulta sobre la independència amb més de 650 voluntaris. Òmnium Terrassa va col·laborar-hi activament i, a més, va cedir el seu local com a punt de votació. Els 20.000 vots que es van recollir van representar un 11,4% del cens.

Montserrat, baluard de la catalanitat

SANT CUGAT. Sota el títol *Montserrat, història i mite: fortalesa de la catalanitat*, Òmnium Sant Cugat va organitzar una xerrada amb l'editor i professor Ricard Lobo i Gil, la qual es va centrar en la importància de Montserrat a l'època franquista com a defensora de la intel·lectualitat catalana gràcies als abats Aureli M. Escarré i Cassià M. Just.

SOLSONÈS

Vint entitats s'organitzen per rebre la Flama del Canigó

Òmnium Solsonès ha començat a treballar en els preparatius per rebre el foc de Sant Joan, i ho ha fet amb la creació d'una comissió d'associacions que farà possible que la Flama del Canigó arribi a molts més punts de la comarca.

TERRES DE PONENT

El fet nacional a l'Europa del segle XXI

Durant el mes de març Òmnium Lleida-Ponent va dur a terme, amb l'Institut d'Estudis Ilerdecns, la IV jornada amb aquest títol, que enguany se centra en la llengua com a eix vertebrador de la identitat. També es va recordar el centenari de Joan Maragall.

BAIX CAMP

Estrena de la nova seu a Reus

Coincidint amb la darrera assemblea de socis, Òmnium Baix Camp va estrenar seu social al raval de Santa Anna, número 2, resultat del llegat pòstum que el senyor Josep Maria Camprubí va cedir generosament a l'entitat.

ANOIA

Jornada sobre el País Valencià

Òmnium Anoia va organitzar amb èxit, el dissabte 26 de febrer, una jornada que va comptar amb el passi del documental *Roda la mola* sobre l'escola en valencià, i un concert de Pau Alabajos en el marc del Tirant de Cançó, promogut per Acció Cultural del País Valencià.

LA GARROTXA

Lliurament de premis a Olot

Aquest març, la sala Torín d'Olot ha acollit el lliurament dels premis comarcals de literatura juvenil organitzats per Òmnium la Garrotxa, el qual ha coincidit amb el del Premi Sambori Òmnium a la demarcació de l'Alt Ter en un acte presentat per l'actriu Anna Roca.

ALT PENEDÈS

El paper d'Internet en la difusió musical

La seu penedesenca va organitzar, al gener, un debat sobre música i Internet. El cantautor Paton Soler i els membres dels grups Anna Roig i l'Ombre de Ton Chien i Revolta 21 van coincidir en la importància de les xarxes socials per donar-se a conèixer i en la lliure distribució de la música per Internet.

Pau Alabajos, exponent de la nova fornada de la música en valencià.

Àngel Casals, director del documental, va aprofundir en els orígens del tractat.

CATALUNYA NORD

Anàlisi de les conseqüències del Tractat dels Pirineus

La seu d'Òmnium Catalunya Nord va acollir la presentació del documental *Tractat dels Pirineus. 1659-2009*. El públic va valorar positivament el coneixement mutu dels territoris de parla catalana a través d'iniciatives com aquesta.

ALT EMPORDÀ

El paper de les dones a la literatura catalana

El VIII Curs de Literatura Catalana de la seu empordanesa va tractar temes com les Trobairitz medievals, la narrativa de Mercè Rodoreda o els pseudònims masculins de moltes dones escriptores.

La professora Maria Àngels Gardella va impartir les onze sessions del curs.

GIRONÈS

Maridatge solidari de vins i formatges

En el marc del Fòrum Gastronòmic 2011, la seu gironina, conjuntament amb el Banc d'Aliments, va organitzar un tast de diverses varietats de vins i formatges catalans. La cara solidària de l'activitat era el fet que per participar-hi calia fer un donatiu de productes alimentaris per al Banc d'Aliments.

LA SELVA

Literatura i història per recordar la pèrdua del Rosselló

Santa Coloma de Farners també va acollir la presentació del documental *Tractat dels Pirineus. 1659-2009*. L'escriptora Assumpció Cantalozella va llegir un fragment del seu llibre *Corpus de sang* per tal de transportar el públic 350 anys enrere.

L'historiador Miquel Borell va complementar l'explicació històrica de documental.

MARESME

El Quedem? descobreix el passat tèxtil de la ciutat

Durant la visita al Museu del Gènere de Punt, els participants del programa Quedem? a Mataró van poder conèixer les antigues màquines de teixir i les mostres de teixits i roba que s'hi exposen, com també les fotografies de l'època.

Els participants van constatar la importància del gènere de punt al Maresme.

BAIX LLOBREGAT

Documental sobre la història de la Generalitat

Amb l'objectiu d'oferir una mirada interpretativa de la història de Catalunya a través de la seva principal institució, la secció local de Sant Feliu de Llobregat va organitzar al febrer la projecció del documental *Som i Serem. Història de la Generalitat de Catalunya*.

Òmnium a l'Alguer

Òmnium Cultural de l'Alguer acaba de renovar la seva Junta. Quins són els objectius que teniu amb aquest relleu? Los objectius i les finalitats de l'associació són fonamentalment la salvaguarda i la valoració de l'alguerès com a variant de la llengua catalana. L'eslògan de la nova junta és portar l'associació a fores de les quatre parets, encontrar los algueresos, les famílies, los operadors econòmics, les institucions locals, provincials i regionals i, sobretot, los joves, perquè se prengui consciència que l'ús de la nostra variant algueresa del català representa una excepcional oportunitat per entrar en manera privilegiada en una realitat econòmica, social i cultural, qual és aquella catalana, que té un rol estratègic en lo panorama europeu i mediterrani.

Ens podeu fer cinc cèntims de la fundació de l'entitat a l'Alguer? Quan i com va tenir lloc i sota quina filosofia? Òmnium Cultural de l'Alguer és estada fundada de notables persones de l'Alguer lo 17 de gener de 1993, inspirant-se en Òmnium Cultural de Catalunya, amb la finalitat de promoure l'ús del català de l'Alguer en tots los àmbits de la vida de la ciutat, de recuperar l'ús viu de la llengua mitjançant activitats culturals, activitats didàctiques i activitats d'aglutinament social.

En la situació actual del català a l'Alguer, com us plantegeu promoure la llengua catalana? Lo recent estudi sociolingüístic del nostre conciudadà, mort ja de tres anys, Rafael Caria (*El català a l'Alguer: apunts per a un llibre blanc*, 2006 IEC) posa en manera clara i inequívocable que l'estat de salut de l'alguerès és bastant greu, malgrat lo treball fet en aqueixos anys amb el projecte Palomba, amb la "Costura", amb els cursos de llengua i totes les iniciatives de les associacions culturals presents en ciutat. És fins massa evident que si se vol salvaguardar la nostra llengua és indispensable l'aliança i la unió de totes les associacions culturals que treballen en aqueix àmbit; parlem de l'Obra Cultural, de l'Escola d'Alguerès Pasqual Scanu, de l'Ateneu Alguerès, de

El president d'Òmnium Cultural de l'Alguer, Esteve Campus, amb la presidenta Muriel Casals i Josep Maria Forné, de la Junta d'Òmnium, posen a la ciutat catalana de l'illa de Sardenya

l'Associació per a la salvaguarda del Patrimoni Històricocultural de l'Alguer i, en manera particular, del municipi de l'Alguer. És a dir, la unitat de tota la ciutat i de tots los algueresos perquè prenguin consciència que la nostra llengua és un patrimoni de la ciutat i no solament de les associacions.

En aquesta línia, el tema educatiu és molt important i ho treballau a través del projecte Palomba. En què consisteix? Lo Projecte Joan Palomba és un projecte portat envant d'Òmnium Cultural de l'Alguer que, del 1999, ofereix l'ensenyament del català de l'Alguer en les escoles públiques i privades dins de l'ample terme municipal de l'Alguer, amb la finalitat que les generacions dels més joves puguin tenir a l'abast una primeríssima alfabetització en català, no proveïda pel sistema escolar local; durant lo curs 2009/2010, ha portat una hora setmanal d'ensenyament del català

de l'Alguer globalment a 66 classes, entre escola de la infància (trienni 3-6 anys), primària (quinquenni 6-10 anys) i secundària de primer grau (trienni 10-13 anys), la qual cosa vol dir, en altres paraules, que al voltant de 1.500 minyones i minyons han tengut una hora d'ensenyament d'alguerès en horari curricular.

A la pràctica, les classes poden ésser impartides de dues formes... Les classes poden ser impartides per mestres interns a les

APUNTS

President: Esteve Campus

Nombre de socis: 60

Dades de contacte:
Carrer de la Marina, 33
07041 L'Alguer (SS)
Telèfon 39 079 981473
omnium.alguer@gmail.com

És indispensable la unió de tots los algueresos perquè prenguin consciència que la nostra llengua és un patrimoni de tota la ciutat

Òmnium Cultural de l'Alguer és una entitat cultural algueresa creada als anys noranta inspirant-se en la nostra entitat, amb la qual està estretament lligada a través d'un conveni de reconeixement i col·laboració. Respon a les preguntes el seu president, Esteve Campus.

mateixes escoles, en lo qual cas se convoquen a reunions mensuals de seguiment a la nostra seu, per lliurar-los els materials didàctics, preparats pel nostre grup especialitzat que s'ocupa de l'assumpte, i per a l'assessorament relatiu al seu ús a l'aula; o bé per experts externs, que són mestres socis d'Òmnium Alguer, formats amb els nostres cursos de llengua i didàctica, que enviem a les escoles per realitzar les classes.

Com valoreu el paper de les institucions alguereses davant la promoció de la llengua i la cultura catalanes? Com havem dit, lo rol del municipi alguerès per la recuperació i valoració de l'alguerès és fonamental també si fins avui poc ha fet. És necessari que sigui el fulcre de la política lingüística i que posi en acte los objectius del document, les estratègies per la política lingüística i per la salvaguarda i valo-

ració de la llengua catalana de l'Alguer. En aqueix sentit, és fonamental la institució de l'assessorat de la política lingüística.

Com ha d'arribar Òmnium a la ciutadania algueresa? Considerem fonamental superar vells esquemes d'antagonismes entre associacions, per tal d'aconseguir una obertura i un acostament de totes aquelles persones que volen treballar per la recuperació de l'alguerès i afavorir també una canvi generacional. A més, proposem amb tots los socis fer una campanya associativa i de sensibilització a través de la presència en los diversos quaters de la ciutat.

De cara als propers mesos, quines activitats i projectes esteu preparant? Estem fent lo calendari de les activitats d'actualitzar entre l'any, ma algunes iniciatives són ja en programa, com lo dia de

La Junta en ple d'Òmnium de l'Alguer

la poesia mundial, homenatges de ciutadans alguerosos que han donat força a la nostra llengua, conferències sobre temes històrics, lingüístics, encontres amb els artesans, pescadors de peix i del corall, encontres amb joves alguerosos i catalans. ◊

VII Jornades Revista «Serra d'Or»

BARCELONA, DILLUNS 2 DE MAIG DE 2011

A LES 5 DE LA TARDA

Les fundacions privades d'art contemporani

Participants: Lluís Bassat (publicista, col·leccionista i president de la Fundació privada Carmen i Lluís Bassat), Peter Stämpfli (artista, col·leccionista i impulsor de la Fundació Stämpfli), Antoni Vila Casas (farmacèutic, col·leccionista i president de la Fundació Vila Casas) i Pilar Vélez (historiadora i crítica d'art), que hi farà de presentadora i moderadora.

BARCELONA, DIMARTS 3 DE MAIG DE 2011

A LES 5 DE LA TARDA

Montserrat Roig, en el vintè aniversari de la seva mort

Participants: Frederic Roda (director d'escena i promotor cultural) que ha estat el director de *M. de Roig: Paraules d'avui*; Mariona Casanovas (actriu i promotora) i Emili Cuenca (músic) que interpretaran un fragment de l'espectacle *M. de Roig: Paraules d'avui*; Josep Maria Benet i Jornet (escriptor i amic personal de Montserrat Roig), i Lluïsa Julià (crítica literària), que hi farà de presentadora.

PALAU MOJA. DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL. PORTAFERRISSA, 1. BARCELONA.

DESPRÉS DE CADA ACTE SE SERVIRÀ UN REFRIGERI. ENTRADA LLIURE.

Organització: **SERRA D'OR**

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Estem d'aniversari. Commemorem que fa cinquanta anys que Òmnium Cultural es va posar al servei de la llengua, la cultura i el país. Però sobretot, celebrem que a dia d'avui, més de 24.000 persones encara ho fem possible. Volem compartir amb vosaltres alguns dels moments de l'entitat que són representatius de la seva constant evolució al llarg de tota la seva història.

La història d'Òmnium en imatges

1961

Fundació d'Òmnium Cultural

1969

Constitució de la Delegació d'Ensenyament Català (DEC)

1974

Exposició «500 Anys del Llibre en Català»

1975

Festa de la Nit de Santa Llúcia al Palau Nacional de Montjuïc

1981

Participació en l'acte multitudinari del camp del Barça de la Crida a la Solidaritat per la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes

1992

Campanya Freedom for Catalonia amb motiu dels Jocs Olímpics a Barcelona

2000

Primera Festa per la Llibertat l'Onze de Setembre

60

70

80

90

00

Felicita'ns al nostre facebook!

També volem que compartiu amb nosaltres els records que teniu d'Òmnium Cultural mitjançant la vostra participació al concurs «Celebrem junts 50 anys d'Òmnium».

1. Entra [<http://www.omnium.cat/docroot/omnium/somolts.pdf>] i descarrega't la imatge dels 50 anys d'Òmnium.
2. Fes una foto o un vídeo per felicitar l'entitat.
3. Envia-ho a 50anys@omnium.cat indicant-nos les teves dades personals, el lloc on està presa la fotografia i quants socis d'Òmnium hi apareixen.
4. Entra a <http://facebook.com/omniumcultural>, busca l'àlbum de fotos del concurs i etiqueta't a la teva imatge.

Si no tens correu electrònic, pots fer-nos arribar les teves fotografies per correu postal a la seu nacional (Diputació, 276, pral. Barcelona).

2005

Inauguració de la nova seu al carrer Diputació

2010

Manifestació «Som una nació. Nosaltres decidim»

2007

Acte sota el lema «Nosaltres decidim: dignitat nacional»

2008

Canvi de format de la Nit de Santa Llúcia

I ENCARA MÉS IMATGES!

En els propers números de la revista descobrireu més fotografies memorables de la història d'Òmnium.

10

L'agenda nacional

Els Dijous de l'Òmnium

Debats d'actualitat en clau de país.

Dimecres Presentem...

T'obrim els sentits amb presentacions d'obres diverses.

Consulteu a www.omnium.cat la programació

Homenatge a Joan Triadú

2 de maig de 2011

Palau de la Generalitat de Catalunya
Entrada amb invitació

Festa del Quedem? i el Voluntariat per la Llengua

4 de maig de 2011

Badalona

Final del Premi Sambori Òmnium

20 de maig de 2011

Biblioteca Jaume Fuster. Barcelona

Acte de lliurament del 43è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

14 de juny de 2011

Palau de la Música Catalana. Barcelona
Entrada amb invitació per als socis d'Òmnium

Flama del Canigó i Focs de Sant Joan

23 de juny

Més informació a www.omnium.cat o al telèfon 93 319 80 50

AVANTATGES PER ALS SOCIS D'ÒMNIUM

Per tenir la cultura a les teves mans, coneix tots els descomptes de què pots gaudir i fes servir el carnet Òmniium. Amplia aquesta informació i consulta les programacions i ofertes especials a www.omnium.cat.

VIATGES I PASSEJADES

Balneari Font Vella****

20% de descompte de dg. a dj. i 10% dv. i ds. al soci i un acompanyant.

+informació: pg. de la Font Vella, 57. Sant Hilari Sacalm
www.balnearifontvella.cat
Tel. 972 86 83 05

Balneari Termes Orion***

20% de descompte de dg. a dj. i 10% dv. i ds. al soci i un acompanyant.

+informació: Veïnat de Vall, s/n. Santa Coloma de Farners
www.balneari-termes-orion.com
Tel. 972 84 00 65

Baló Tour - Passejades amb globus

10% de descompte al soci i un acompanyant.

+informació: Montecassino, 2, Barcelona, i Bisbe Morgades, 49, entressòl, 2a., Vic
www.balotour.com / Tel. 93 414 47 74

Berga Resort

Ofereix al soci i a un acompanyant els avantatges en totes les estades que incloguin allotjament. Consulteu el web. Aquests avantatges són personals, intransferibles i no acumulables.

+informació:
E-9 / C-16, km 96, sortida 95. Berga
bergaresort@bergaresort.com
www.bergaresort.com / Tel. 93 821 12 50

Centre d'Interpretació de les Colònies Tèxtils del Llobregat

20% de descompte per al soci i un acompanyant sobre el preu de 5 €.

+informació:
1. Torre de l'Amo de Viladomiu Nou. Gironella
Tel. 93 825 06 89
www.parcfluvial.cat
2. Oficina de Turisme del Parc Fluvial del Llobregat. Antiga estació de tren de Cal Vidal. Puig-reig
Tel. 93 838 00 93

Club Català de Viatges

Descompte especial al soci i a un acompanyant.

Si no troba la destinació que desitjaria realitzar, podem oferir-li viatges personalitzats arreu del món gràcies a la xarxa de representants que tenim, o bé la possibilitat de reservar els viatges oferts per altres majoristes del mercat, amb descomptes en funció del viatge, així com reservar només bitllets d'avió o tren, hotels, apartaments, lloguer de cotxes, etc.

+informació:
www.clubcataladeviatges.com
Tel. 93 458 55 56

El Muig, turisme rural

10% de descompte al soci i els acompanyants.

+informació:
Ctra. d'Ogassa, km 3. Sant Joan de les Abadesses
reserves@elmuig.com
www.elmuig.com
Tel. 609 61 34 30

El Pla dels Encants (restaurant-bar)

10% de descompte al soci i a un acompanyant.

+informació:
Josep Anselm Clavé, 146. Calella
Consulteu l'agència cultural a:
www.elpladelsencants.com
Tels. 93 766 52 45 i 626 73 90 25

Es Portitxó

10% de descompte en el lloguer de la casa Es Portitxó. Es lloga sencera i té una capacitat de 9/11 persones.

+informació:
www.barcelona-cadaques.cat

Gran Hotel Balneari Blancafort

10% de descompte els caps de setmana i 20% entre setmana en els paquets d'allotjament + termalisme i massatges + tractaments al soci.

+informació:
Mina, 7. La Garriga
www.balneariblancafort.cat
Tel. 93 860 56 00

Hotel Sant Roc, Poble Rural Puig Arnau Pubilló i Hydra Qi Spa

10% de descompte en l'allotjament a l'Hotel Sant Roc i al Poble Rural Puig Arnau Pubilló i entrada a l'Hydra Qi Spa & Relax al preu especial de 10 €.

+informació:
Plaça Sant Roc, s/n. Solsona
www.hotelsantroc.com
Tel. 973 48 00 06

Jardí Botànic Marimurtra

20% de descompte en l'entrada per al soci i els acompanyants.

+informació:
Pg. de Carles Faust, 9. Blanes
Tel. 972 33 08 26

Magma Centre Lúdic Termal

10% de descompte en l'entrada en Tarifa Plena a l'Espai Termolúdic per al soci i un acompanyant.

+informació:
Veïnat de Vall, s/n. Santa Coloma de Farners
www.magma-cat.com / Tel. 972 84 35 35

Roc Blanc Hotels

20% de descompte de dg. a dj. i 10% dv. i ds. a l'Hotel Roc Blanc i l'Hotel Termes Montbrió per al soci i acompanyants. Descomptes també aplicables a les ofertes del web roclanchotels.com. Vàlid tot l'any. Imprescindible mencionar en el moment de la reserva el codi: BONUS FIDELITAT COL-LECTIU AC988, a més del nom i cognoms i la identificació com a soci d'Òmniium.

+informació:
reserves@roclanchotels.com www.roclanchotels.com
Tel. 902 930 400

Rocroi - Centres d'Aventura

Llavorsí - Andorra - Vilanova i la Geltrú
20% de descompte en les seves activitats (rafting, barrancs, hidrospeed, motos de neu, raquetes, vela, kayak, catamarà).

+informació:
activitats@rocroi.com / Tel. 973 622 035 / www.rocroi.com

Ruta Valenciana dels Borja

Ruta cultural per Xàtiva, València

i Gandia per conèixer la veritable història de la família Borja. Ofereix un descompte especial al soci i un acompanyant.

+informació:
Iniciatives Culturals Major, 6. Gandia
Tel. 96 295 03 75
www.iniciativesculturals.net

Sk Kayak

15% de descompte o 3x2 en excursions i activitats en caic.
Reserves a info@skkayak.com i al tel. 627 433 332.

+informació:
Farella, 25. Llançà
www.skkayak.com

REVISTES

Decine

20% de descompte en la subscripció anual al soci.

Subscripcions:
utopia@utopiaglobal.com
Tel. 93 511 66 90

Hamlet - Revista de les arts escèniques

Preu especial de 36 € per la subscripció a partir del número 1 i preu especial de 42 € a partir dels números següents. Subscripcions:
www.revistahamlet.com/home.asp?sc=subscripcio&promo=omnium

Quiosc.cat

L'APPEC us ofereix la subscripció gratuïta a 3 publicacions de Quiosc.cat durant 1 any. Subscripcions: www.quiosc.cat/associacions/omnium

Reduccions - Revista de poesia

20% de descompte sobre el preu de venda i obsequi de 4 números (del 75 al 79). Subscripcions: www.eumoeditorial.com

+informació:
Eumo Editorial
C. de Perot Rocaguinarda, 17. Vic
Tel. 93 889 28 18

Serra d'Or

Ofereix al soci subscriure's a la revista i rebre gratuïtament un lot de tres llibres: *Plantes alpines del Pirineu, Llegendes històriques de Barcelona i Xesco Boix*. Subscripcions: tel. 93 245 03 03
+informació: www.pamsa.cat

Tornaveu, Associacionisme i Cultura

Subscripció a la revista digital gratuïta *Tornaveu*, editada per l'ECA (Els de Comunicació Associativa) i el projecte Heptàgon. Subscripcions: www.tornaveu.cat/subscripció
+informació: www.tornaveu.cat

LLIBRES

Aquests comerços us ofereixen un descompte del 5% en les vostres compres de llibres:

ARENYS DE MAR

Llibreria El Setciències
 Ample, 9
 www.elsetciencies.com / Tel. 93 792 29 51

BADALONA

Saltamarti Llibres
 Canonge Baranera, 78
 www.saltamarti.com / Tel. 93 384 00 71

BARBERÀ DEL VALLÈS

La Llar del Llibre
 Baricentro, local 135
 www.llardelllibre.net / Tel. 93 718 95 51

BARCELONA

Casa del Llibre
 Passeig de Gràcia, 62
 www.casadellibro.com / Tel. 93 272 34 80

Llibreria Catalònia

Ronda de Sant Pere, 3
 www.llibriercatalonia.com
 Tel. 93 481 33 10

Llibreria Proa Espais

Rosselló, 212 / Tel. 93 601 30 98

CADAQUÉS

Llibreria Ses Minves
 www.sesminves.com/ca/mapa_ca.htm
 Miranda, s/n / Tel. 972 258 374

CALELLA

Llibreria El Faristol
 Bruguera, 78 / Tel. 93 769 52 08

CANET DE MAR

Llibreria Sant Martí
 Riera del Pinar, 63 / Tel. 93 794 18 34

CARDEDEU

Llibreria Pla de la Calma
 Teresa Oller, 5
 www.pladelacalma.com/Tel. 93 871 34 50

GIRONA

Llibreria Les Voltes
 Plaça del Vi, 2
 www.lesvoltes.cat / Tel. 972 20 19 29

Llibreria 22

Hortes, 22
 www.llibreria22.net
 Tels. 972 21 23 95 i 972 22 14 30

LLEIDA

Llibreria Caselles
 Major, 46
 www.caselles.com / Tel. 973 24 23 46

Llibreria Dilagro

Comerç, 48
 www.dilagro.com / Tel. 973 23 34 80

Llibreria El Genet Blau

Ballester, 13
 www.elgenetblau.com / Tel. 973 27 52 07

Llibreria Punt Llibre

Bisbe Messeguer, 11
 www.puntllibre.com / Tel. 973 27 80 11

MATARÓ

Llibreria El tramvia
 Plaça de Granollers, 1
 Tel. 93 799 55 92

MOLINS DE REI

Llibreria Arola
 Pg. de Pi i Margall, 18
 Tel. 93 668 19 49

OLIANA

Pellicer Llibres
 Av. Alt Urgell, 8
 www.pelli.cat / Tel. 973 47 07 50

OLOT

Llibreria Drac
 Passeig d'en Blay, 61
 www.libreriadrac.com / Tel. 972 26 10 30

SABADELL

La Llar del Llibre
 Passeig de la Plaça Major, 34-38
 Tels. 93 725 59 59 i 93 727 33 54
 Passeig de la Plaça Major, 12
 Tel. 93 727 58 04
 Marià Fortuny, 11 / Tel. 93 727 57 94
 www.llardelllibre.net

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Llibreria Alexandria
 Villà, 10
 www.alexandriallibres.com

Llibreria El Cellar dels Llibres

Rambla del Cellar, 25 / Tel. 93 674 96 59

Llibreria Mythos

Santa Maria, 24 / Tel. 93 589 86 17

Llibreria Paideia

Santiago Rusiñol, 40 / Tel. 93 674 03 14

LA SEU D'URGELL

Llibreria Patalin
 Major, 42 / Tel. 973 36 05 83

SOLSONA

Pellicer Llibres
 Sant Antoni M. Claret, 12 / Tel. 973 48 02 98
 Av. del Pont, 4 / Tel. 973 48 13 74
 www.pelli.cat

TORTOSA

Llibreria Viladrich
 Despuig, 22 / Tel. 977 441 232

VIC

Costa Llibreter
 Sant Sadurni, 2 / Tel. 93 889 04 31

Llibreria Muntanya de Llibres

Verdaguer, 31 / Tel. 93 885 08 85

CINEMES

Filmoteca de Catalunya

Dues entrades a 2€ cadascuna.
+informació: av. de Sarrià, 33. Barcelona
 Tel. 93 410 75 90

Cinemes Grup Principal (Lleida)

Descompte especial del dia de l'espectador (5€) tots els dies laborables. Oferta vàlida en aquests cinemes:

Cinemes Rambla

Anselm Clavé, 11 i 6. Lleida

Cinema Principal

Plaça Paeria, 7. Lleida

MUSEUS

CaixaForum Barcelona

50% de descompte al soci i un acompanyant.
+informació:
 Av. Ferrer i Guàrdia, 6-8. Barcelona
 www.caixaforum.es / Tel. 93 476 86 00

Casa Museu Lluís Domènech i Montaner

Visita guiada pels edificis modernistes de Canet de Mar i tast de vitralls al preu de 4€ per al soci.
+informació: xamfrà rieres Gavarra i Buscarons. Canet de Mar / Tel. 93 795 46 15

CCCB

20% de descompte per a dues persones en l'entrada a les exposicions pròpies.
+informació: Montalegre, 5. Barcelona
 www.cccb.org / Tel. 93 306 41 00

CosmoCaixa, el Museu de la Ciència de l'Obra Social "la Caixa"

Entrada gratuïta al soci i un acompanyant i descomptes en activitats familiars i laboratoris els Dies Òmniun.
+informació:
 Isaac Newton, 26. Barcelona www.obrasocial.lacaixa.es/centros/cosmoaixabcn_ca.html

Ecomuseu de les Valls d'Àneu

20% de descompte al soci i els acompanyants per a la Casa Gassia en l'adquisició de fins a quatre entrades.
+informació: carrer del Camp, 22-24. Esterrri d'Àneu
 www.ecomuseu.com
 Tel. 973 62 64 36

Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries

25% de descompte al soci.
+informació: Sant Francesc, 5-7. Castelló d'Empúries
 www.castello.cat / Tel. 972 25 05 12

Fundació Antoni Tàpies

Tarifa reduïda en l'entrada general.
+informació:
 Aragó, 255. Barcelona
 www.fundaciotaipies.org
 Tel. 93 487 03 15

Fundació Joan Miró

20% de descompte en l'entrada general i 2x1 en les de l'exposició temporal.
+informació:
 Parc de Montjuïc, s/n. Barcelona
 www.bcn.fjmiro.es
 Tel. 93 443 94 70

Fundació Jacint Verdaguer

2x1 per una visita guiada a la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles i 10% a les Rutes Literàries, prèviament reservades.
+informació:
 Major, 7. Folgueroles (Osona)
 www.verdaguer.cat
 Tel. 93 812 21 57

Fundació Josep Pla

Preus especials per al soci qualsevol dia de l'any en les activitats següents:
 - Exposicions permanent i temporal: 1,50€
 - Visita guiada a l'exposició permanent: 2€ Cada dv. a les 17 h a l'hivern i a les 18 h a l'estiu i Setmana Santa. I quan es convoquin i amb concertació prèvia individual:
 - Visita guiada de la Ruta Josep Pla: 2€
 - Passejada literària A peu Pla: 2,50€
+informació: Nou, 51. Palafrugell
 info@fundaciojoseppla.cat
 www.fundaciojoseppla.cat
 Tel. 972 30 55 77

Fundació Palau

Ofereix al soci un descompte 2x1 en les exposicions i activitats.
+informació: Riera, 54. Caldes d'Estrac
 www.fundaciopalau.cat / Tel. 93 791 35 93

Fundació Privada Vila Casas

Entrada gratuïta a l'Espai VolArt (Barcelona) i el 50% de descompte a l'Espai Can Framis (Barcelona), a Can Mario (Palafrugell) i al Palau Solterra (Torroella de Montgri). A més, 10% de descompte en la compra de catàlegs.
+informació:
 www.fundaciovilacasas.com

Fundació Suñol

Ofereix al soci un descompte 2x1.
+informació: pg. de Gràcia, 98. Barcelona
 www.fundaciosunol.org
 Tel. 93 496 10 32

Gaudí Centre Reus

Dues entrades a 4€ cadascuna.
+informació: plaça del Mercadal, 3. Reus
 infoturisme@reus.net
 www.gaudicentre.com
 Tel. 902 36 02 00

Institut Municipal de Museus de Reus

Una entrada gratuïta al soci en tots els museus de l'Institut: Museu d'Art i Història, Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca, Centre de la Imatge Mas Iglesias i Centre d'Art Cal Massó.
+informació:
 Raval de Santa Anna, 59. Reus
 www.museus.reus.net
 Tel. 977 34 54 18

Món Sant Benet

15% de descompte en les visites combinades al monestir i la Fundació Alicia.
+informació: camí Sant Benet, s/n. Sant Fruitós del Bages
 www.monstbenet.com

Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

20% de descompte en l'entrada a l'exposició permanent per a dues persones.

+informació:

plaça dels Àngels, 1. Barcelona
www.macba.es / Tel. 93 412 08 10

Museu d'Art de Girona

50% de descompte (fins a quatre persones).

+informació:

pujada de la Catedral, 12. Girona
www.museuart.com / Tel. 972 20 38 34

Museu d'Història de Catalunya i monuments

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació: plaça de Pau Vila, 3

(Palau de Mar). Barcelona
www.mhcat.net

Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona

Preu reduït de 3,5 €.

+informació: plaça del Rei, s/n. Barcelona

www.museuhistoria.bcn.es
Tel. 93 315 11 11

Museu de la Colònia Vidal de Puig-reig

25% de descompte per al soci i un acompanyant en la visita guiada.

+informació: ctra. C-16, km 78. Puig-reig

www.museucoloniavidal.org
Tel. 93 829 04 58

Museu de la Xocolata

20% de descompte en l'entrada per a dues persones.

+informació: Comerç, 36. Barcelona

www.pastisseria.com
Tel. 93 268 78 78

Museu de la Tècnica de Manresa

33% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a les exposicions permanents *La Sèquia i l'aigua i La cinteria*. Inclou les visites guiades els caps de setmana i els festius. 10% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a la visita teatralitzada amb sopar de fàbrica Cintaires del 1900. Confirmació assistència: tel. 93 877 22 31 i a museu@parcdelasequia.cat

+informació:

Ctra. de Santpedor, 55. Manresa
Tel. 93 877 22 31

Museu de Lleida

Entrada reduïda per al soci.

+informació: Sant Crist, 1. Lleida

www.museudel.leida.cat / Tel. 973 28 30 75

Museu de Montserrat

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació: www.montserratvisita.com

Tel. 93 877 77 01

Museu de Sant Cugat

50% de descompte en l'entrada per al soci i un acompanyant.

+informació: Claustre del Monestir.

Sant Cugat del Vallès
www.museu.santcugat.cat
Tel. 93 675 99 51

Museu del Càntir

50% de descompte en l'entrada general, i gratuïta a jubilats i menors de 13 anys.

+informació: plaça de l'Església, 9.

Argentina

www.museucantir.org / Tel. 93 797 27 32

Museu del Cinema de Girona

20% de descompte en l'entrada (fins a quatre persones).

+informació: Sèquia, 1. Girona

www.museudelcinema.org
Tel. 972 41 27 77

Museu del Joguet de Catalunya - Figueres

20% de descompte en l'entrada per al soci i un acompanyant.

+informació: Sant Pere, 1. Figueres

www.mjc-figueres.net / Tel. 972 50 45 85

Museu Diocesà i Comarcal de Solsona

Entrada a preu reduït de 2 € per al soci i un acompanyant.

+informació: plaça Palau, 1. Solsona

www.museu.bisbatsolsona.cat
Tel. 973 48 21 01

Museu Egipci

Dues entrades al preu d'una (2x1) amb accés a la col·lecció permanent i a les exposicions temporals.

+informació: València, 284. Barcelona

www.museuegipci.com / Tel. 93 488 01 88

Museu Episcopal de Vic

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació: plaça Bisbe Oliba, 2. Vic

www.museuepiscopalvic.com
Tel. 93 886 93 60

Museu Etnològic del Montseny - La Gabella

Dues entrades al preu d'una (2x1).

+informació: Major, 6. Arbúcies

www.palahi.es/memga

Museu del Modernisme Català

30% de descompte en el preu de l'entrada al soci i un acompanyant.

+informació: Balmes, 48. Barcelona

www.mmcat.cat / Tel. 93 272 28 96

Museu Municipal de Moià - Coves del Toll

10% de descompte per al soci i un acompanyant. Amb l'entrada al Parc Prehistòric de les Coves del Toll es pot accedir gratuïtament al Museu Casa

Natal Rafael Casanova i al Museu Arqueològic i Paleontològic de Moià.

+informació: Rafael Casanova, 8. Moià

www.covesdeltoll.com / Tel. 93 820 91 34

Museu Nacional d'Art de Catalunya - MNAC

30% de descompte per a dues persones en l'entrada a l'exposició permanent.

+informació: Palau Nacional,

Parc de Montjuïc. Barcelona
www.mnac.cat / Tel. 93 622 03 76

Museu Thermalia

50% de descompte en l'entrada.

+informació: plaça de la Font del Lleó, 20.

Caldes de Montbui
www.thermalia.cat / Tel. 93 865 41 40

Patrimoni Monumental de Tarragona

50% de descompte fins a 4 entrades individuals o conjuntes (per a tots els recintes) als monuments: Passeig

Arqueològic, Casa Castellarnau, Pretori / Circ, Amfiteatre, Fòrum i Casa Canals.

+informació: www.museutgn.com/monumentos.asp

Vil·la Casals-Museu Pau Casals

50% de descompte en l'entrada.

+informació: av. Palfuriana, 67.

Sant Salvador - el Vendrell

www.paucasals.org / Tel. 977 68 42 76

Auditori Municipal de Terrassa

25% de descompte en l'entrada a tots els espectacles.

+informació: Auditori Municipal de

Terrassa

www.terrassa.cat

Auditori Municipal Enric Granados de Lleida

15% de descompte en tots els concerts.

+informació: plaça Mossèn Cinto

Verdaguer, s/n. Lleida

www.paeria.es/auditori / Tel. 973 70 06 39

CAT Centre Artesà Tradicionari

10% de descompte per al soci i un acompanyant per als concerts dels

cicles propis.

+informació: travessia de Sant Antoni,

6-8. Barcelona / www.tradicionari.cat

Centre Cultural Barradas

25% de descompte per a dues persones en tots els espectacles.

+informació: rambla Just Oliveras, 56.

L'Hospitalet de Llobregat

www.l-h.es/webs/

CentreCulturalBarradas

El Club de la Cançó - Manresa

Dues entrades al preu d'una (2x1).

Els concerts es programen l'últim dijous

de cada mes -excepte juliol i agost- i

tenen lloc a la sala El Sielu. Les entrades,

cal comprar-les amb antelació a les

taquilles del Teatre Kursaal

(tel. 93 872 36 36).

+informació: www.clubcantautor.com**Foment Mataroní**

Descompte de 2 € per entrada als cicles de concerts de producció pròpia.

+informació: Nou, 11. Mataró

www.matarofoment.org

Tel. 93 790 34 50

Gran Teatre del Liceu

10% de descompte per al soci i un acompanyant en determinats

espectacles.

+informació: la Rambla, 51-59. Barcelona

www.liceubarcelona.com

Tel. 93 485 99 00

L'Auditori i l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya

10% de descompte per a dues persones

en els concerts de l'OBC i Cambra,

i 25% en el Festival Músiques del Món.

+informació: Lepant, 150. Barcelona

www.auditori.com / www.obc.es

Tel. 93 247 93 00

Palau de la Música

25% de descompte per al soci en

l'entrada als concerts dels cicles de producció pròpia, segons la capacitat,

inclosos en la programació de la Temporada.

CICLES: El Primer Palau, Simfònics al Palau, Diumenges al Palau, Còbra, Cor i Dansa, ONCA, Orgue, Cambra Coral, Cambra al Petit Palau.

+informació:

Sant Francesc de Paula, 2. Barcelona

www.palaumusica.org / Tel. 93 295 72 00

Círcol Catòlic de Badalona

Preu especial per al soci per als espectacles d'arts escèniques (6,5 €)

i per a les projeccions del Documental del Mes (2,5 €).

+informació: Sant Anastasi, 2. Badalona

Tel. 93 384 45 56

Espai Escènic Brossa

25% de descompte en l'entrada per a dues persones.

+informació:

Allada Vermell, 13. Barcelona

www.espaibrossa.com / Tel. 93 315 15 96

Jove Teatre Regina

20% de descompte per al soci i un acompanyant en els espectacles de teatre familiar.

+informació:

Sèneca, 22. Barcelona

www.jtregina.com / Tel. 93 218 15 12

Kursaal - Espai d'arts escèniques Manresa

20% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a diversos espectacles de la programació del teatre.

+informació: pg. Pere III, 35. Manresa

www.kursaal.cat

La Villarroel

50% de descompte en alguns espectacles els Dies Òmnium.

Consulteu les promocions a:

www.omnium.cat. Compra d'entrades:

Promentrada, tel. 93 309 70 04

L'Estruch de Sabadell

20% de descompte al soci en l'entrada als espectacles programats per l'Ajuntament de Sabadell.

+informació: Sant Isidre, 140. Sabadell

Tel. 93 717 25 71

Promentrada

Descomptes i entrades a preus especials en els espectacles dels teatres Condal,

Romea, Goya, Villarroel, Borràs, Tívoli,

Coliseum, Apolo, Victoria, SAT, segons

l'espectacle, funció i disponibilitat

d'aforament. Condicions de la promoció:

imprescindible accedir a www.empreses.

promentrada.com amb l'usuari

(omnium) i la contrasenya (omnium10).

Seguiu els passos i podreu comprar les

vostres entrades online.

+informació: Tel. 93 309 70 04**Salabeckett**

Ofereix descomptes especials (2x1) en alguns espectacles els Dies Òmnium.

Consulteu les promocions a:

www.omnium.cat.

+informació: Alegre de Dalt, 55 bis.

Barcelona / info@salabeckett.cat

www.salabeckett.cat / Tel. 93 284 53 12

Sala Trono

Preu especial de 10 € en la compra de dues entrades en tots els espectacles de teatre.

+informació:

Misser Sitges, 10, baixos. Tarragona
www.salatrono.com / Tel. 977 22 20 14

Sant Andreu Teatre - SAT!

20% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada.

+informació:

Neopàtria, 54. Barcelona
www.bcn.es/santandreuteatre
Tel. 93 345 79 30

Teatre Auditori de Granollers

15% de descompte per al soci en els espectacles de la programació estable del teatre.

+informació:

Torras i Bages, 50.
Granollers / Tel. 93 840 51 21
www.teatreauditoriidegranollers.cat

Teatre Auditori de Sant Cugat

20% de descompte per al soci en l'entrada a determinats espectacles.

+informació:

Tel. 93 590 76 94
www.teatre-auditori.santcugat.cat

Teatre Condal

Fins al 50% de descompte en alguns espectacles els Dies Òmnium.

Consulteu les promocions a:

www.omnium.cat.
Compra d'entrades: Promentrada,
tel. 93 309 70 04

Teatre Escorxador de Lleida

25% de descompte per al soci en l'entrada (excepte el cicle Escorxadijous).

+informació:

Lluís Companys, s/n. Lleida
Tel. 973 27 93 56

Teatre Fortuny

20% de descompte en les entrades a determinats espectacles.

+informació:

Plaça de Prim, 4. Reus
www.tfortuny.org / Tel. 977 31 50 59

Teatre Gaudí Barcelona

25% de descompte per al soci en l'entrada de tots els espectacles.

+informació:

Maria Claret, 120.
Barcelona / Tel. 93 603 51 52/61
info@teatregaudibarcelona.com
www.teatregaudibarcelona.com

Teatre Goya

50% de descompte en alguns espectacles els Dies Òmnium.

Consulteu les promocions a:

www.omnium.cat.
Compra d'entrades: Promentrada,
tel. 93 309 70 04

Teatre Joventut

25% de descompte per a dues persones en tots els espectacles de la programació.

+informació:

Joventut, 4-10.
L'Hospitalet de Llobregat
www.l-h.es/teatrejoventut

Teatre Lliure

10% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada a les dues sales:

Teatre Lliure de Montjuïc: Pg. de Santa Madrona, 40-46. Barcelona
Teatre Lliure de Gràcia: Montseny, 47. Barcelona

+informació:

www.teatrelliure.com
Tel. 93 289 27 71

Teatre Municipal de Balaguer

20% de descompte per al soci i un acompanyant en l'entrada.

+informació:

pg. Àngel Guimerà.
Balaguer / Tel. 973 44 52 52

Teatre Municipal La Faràndula de Sabadell

20% de descompte per al soci en l'entrada als espectacles programats per l'Ajuntament de Sabadell.

+informació:

Alfons XIII, 33,
sector centre. Sabadell
Tel. 93 745 75 60

Teatre Nacional de Catalunya

15% a les sessions de dijous, divendres i dissabte nit i diumenge tarda pels espectacles de la Tarifa A, B i C, (excepte l'espectacle del Festival del Grec Creació Decouflé 2010)

Compra d'entrades: taquilles del teatre o Tel-Entrada, tel. 902 10 12 12

+informació:

Plaça de les Arts, 1. Barcelona
www.tnc.es / Tel. 93 306 57 00

Teatre Poliorama

Descomptes especials en l'entrada a determinats espectacles.

+informació:

Rambla dels Estudis, 115. Barcelona
www.teatrepoliorama.com
Tel. 93 317 75 99

Teatre Principal de Sabadell

20% de descompte per al soci en l'entrada als espectacles programats per l'Ajuntament de Sabadell.

+informació:

Sant Pau, 6. Sabadell
Tel. 93 725 37 92

Teatre Romea

Fins al 50% de descompte en alguns espectacles els Dies Òmnium.

Consulteu les promocions a:

www.omnium.cat. Compra d'entrades:
Promentrada / Tel. 93 309 70 04

Teatre Tantarantana

Programació ADULTS: 25% de descompte per a dues persones i preu especial de 8 € en les sessions prèvies durant tota la temporada. Descompte especial els Dies Òmnium.

Programació INFANTIL: descompte permanent d'1 € en l'entrada per a 4 persones durant tota la temporada. És imprescindible que reserveu prèviament per telèfon.

+informació:

Les Flors, 22. Barcelona
www.tantarantana.com / Tel. 93 441 70 22

Teatre Zorrilla

25% de descompte en l'entrada a tots els espectacles.

+informació:

Canonge Baranera, 17.
Badalona
Tel. 93 384 10 22

Teatre - Ajuntament de Premià de Mar

40% de descompte per a dues persones.

+informació:

Centre Cívic:
Esperança, 19-21. Premià de Mar
Tel. 93 752 99 90

Versus Teatre

25% de descompte per a dues persones.

+informació:

Castillejos, 179. Barcelona
www.versusteatre.com
Tel. 93 232 31 84

ACCID

50% de descompte en el moment de fer vos socis numeraris d'Accid i descomptes especials en la compra dels llibres editats per l'associació.

+informació:

Balmes, 132, edif. IdEC,
despatx 614. Barcelona
www.accid.org / Tel. 93 542 14 79

Art de la terra |||| quadres catalans

20% de descompte en la compra de les seves obres.

+informació:

Badalona, 6-8. Igualada
Tel. 93 805 54 57 / 677 27 88 99
(cal trucar abans per confirmar la visita)
oriol@artdelaterra.cat
www.artdelaterra.cat

Artyplan

10% de descompte en tot el ventall de productes i serveis que ofereix.

+informació:

www.artyplan.com
Tel. 902 12 04 36

XVII Biennal d'Art Contemporani Català 2010

Òmnium col·labora amb aquesta Biennal d'Art, organitzada per Canals-Galeria d'Art. Té com a objectiu estimular i promoure la creativitat dels joves artistes plàstics i consta d'una exposició itinerant (fins al setembre de 2011) per tot el territori, integrada per les obres d'onze joves artistes catalans.

+informació:

www.canals-art.com

Cantagrill

10% de descompte en les seves samarretes.

+informació:

Botiga Cantagrill Esperit Català - Samarretes catalanes
Mailly, 452. Perpinyà
cantagrill66@orange.fr
Tels. 00 33 4 68 64 69 76
i 00 33 6 86 10 52 16

Catalunyam!

10% de descompte a la botiga en línia. Cal que us identifiqueu com a soci a la casella del nom. Rebreu un correu electrònic amb el import final.

+informació:

www.catalunyam.cat

Catimperium

15% de descompte en la compra dels seus productes a la botiga en línia. Cal introduir el codi CATOMN10 a l'espai destinat al codi cupó (CLICAR 'bescanviar cupó') i el número de soci a l'espai destinat a comentaris.

+informació:

www.catimperium.cat

Dolors Junyent Galeria d'Art

20% de descompte en les obres presentades a la web (secció Obra en Venda). És una galeria especialitzada en els mestres de la pintura i escultura catalanes dels segles XIX-XX, les avantguardes històriques i els artistes contemporanis de prestigi internacional.

+informació:

Aragó, 268. Barcelona
www.dolorsjunyent.com
Tel. 93 215 63 93

Escola d'Esriptura de l'Ateneu Barcelonès

10% de descompte en la matrícula del curs virtual de narrativa 2010-2011 que organitza a partir del mes de novembre.

+informació:

www.campusdescriptura.com

Esperit de Vic

5% de descompte en productes d'alimentació i begudes i 10% en els complements.

+informació:

plaça Santa Teresa, 3. Vic
Tel. 93 886 95 57

Estudi de gravació Casafont

5% de descompte en la duplicació de CD i 10% en la contractació d'apartaments rurals per a l'estudi de gravació.

+informació:

La Vall d'Ora. Navès
www.casafont.com / Tel. 973 29 92 81

Grup Atlàntida

Ofereix als socis els avantatges següents:

- Atlàntida, assegurances mèdiques
- Dependència, atenció domiciliària
- Residencial Mas d'Angli

+informació:

Atlàntida: tel. 93 237 70 70
Manel Pàmies: tel. 635 666 734
www.grupatlantida.cat

La Clotxa

5% de descompte en les compres de productes de la terra artesans i amb DO catalanes.

+informació:

Barcelona, 19. Granollers
Tel. 93 879 49 36

Moltbo.com

5% de descompte en la compra de productes selectes de la gastronomia catalana. MoltBo.com és una botiga en línia. Per fer efectiva la promoció només cal que introduïu el codi OMNIUM9235 (en majúscules) en la casella corresponent.

+informació:

www.moltbo.com

Productesdelaterra.cat

10% de descompte en la compra de productes dels Països Catalans. Productesdelaterra.cat és una botiga en línia. Per fer efectiva la promoció només cal que introduïu el codi OMNIUM09PR (en majúscules) en la casella corresponent i el vostre número de soci en la casella "comentaris".

Els avantatges són exclusius per a les sòcies i els socis d'Òmnium Cultural. Els col·laboradors que ofereixen aquestes ofertes demanaran el carnet de soci i una identificació personal en el moment de fer efectiu el descompte. Els descomptes no són acumulables.

Els Manel trenquen fronteres

Inaugurem nou format de Punt final per reunir, a l'empareda d'un mateix tema, els nostres col·laboradors habituals, Eva Piquer i Francesc-Marc Àlvaro. I ho fem escrivint sobre un dels grups musicals catalans que, superat el fenomen local, transcendeixen tota mena de límits.

L'elitista que portem dintre

Seria bonic viure de la música, però serà difícil. Ho deien els Manel el desembre del 2007 al setmanari *L'Independent* de Gràcia. Devia ser la primera entrevista que concedien des de la creació del grup, mig any abans. Buscaven discogràfica i els sabia greu no tenir a mà els «deu passos per triomfar». Ni falta que els feien, com s'ha demostrat. A mi m'agrada recordar que vaig tenir l'honor de compartir contraportada amb ells: al costat de l'entrevista, jo hi signava una columna d'opinió sobre la necessitat de reforçar la identitat catalana en positiu.

L'èxit dels Manel ens regala autoestima i ens acosta als països normals

L'elitista que porto dintre segur que va pensar que aquells quatre nanos que aspiraven a tocar a la Festa Major de Gràcia eren la mar d'interessants. Si els hagués escoltat llavors, els hauria recomanat amb fervor. Sempre fa il·lusió sentir-te descobridor d'algú.

Però, ai, a vegades ens en sorrim. I a mesura que els Manel guanyaven adeptes, l'elitista de dins meu començava a sentir la temptació de renegar-ne. Les cançons eren les mateixes, però aquells xicots s'estaven fent massa populars per seguir sent de culte.

Ja ho tenen, els elitistes, això: els provoca urticària que els seus gustos refinats coincideixin amb els d'un públic massiu. Segons ells, un autor és bo mentre només el coneixen i l'aplaudeixen quatre gats amb pedigrí. Si passa a ser venerat per aquesta cosa amorfa que és la massa, ja ha begut oli.

Manel protagonitza un dels fenòmens musicals més espectaculars dels últims anys, i jo que me n'alegro. He assassinat l'elitista que duia dintre. Què coi: confesso amb la cara ben alta que els Manel m'encanten. A més, el seu èxit ens regala autoestima col·lectiva i ens acosta als països normals. Ara toca reivindicar el que tenim, com fan Els Amics de les Arts (l'altre grup català de moda) a l'anunci de Damm. I, si de cas, que els Manel dediquin una cançó a aquest autoodi tan nostrat.

>>> Eva Piquer

Dani Codina

La paradoxa del grup Manel

L'aparició del segon disc del grup Manel, *10 milles per veure una bona armadura*, els confirma com un fenomen del pop català. Els Manel agraden a molta gent, jove i no tant. I agraden a personal del país i de fora, també entre molts que no saben ni un borrall de català. Les proves són contundents: a iTunes, la botiga digital de música d'Apple, *10 milles per veure una bona armadura* va ser l'àlbum més venut a tot Espanya, durant el dia del seu llançament, a 99 cèntims cada cançó. A més, les entrades pels seus concerts a Madrid també s'han venut com lllaminadures i se'ls espera amb gran expectació al South Pop Festival de Sevilla. La civilització avança.

El diari *El País* dedicava a Manel la portada del seu suplement de cultura jove i es feia la següent pregunta: «Pot un grup de folk pop en català ser número u a Espanya?». Una qüestió que és impensable si hom canvia l'expressió «en català» per «en anglès». Però la realitat de les Espanyes és la que és. Bé, siguem positius: ara s'ho demanen perquè hi ha quatre bordegassos de Barcelona que triomfen, precisament, amb cançons en les quals les lletres són tant o

El grup català més literari és el que arriba a més públic forani

més importants que la música. Manel ens arrossega perquè la mixtura entre la composició musical i la poètica del quotidià connecta subtilment amb la sensibilitat contemporània. El so Manel és atractiu, però els seus mots són part indestriable d'aquesta fórmula. I vet aquí la paradoxa: el grup musical català més literari –si se'm permet– és el que arriba també a un públic més gran fora de Catalunya. Felicitem-nos-en

i constatem la veritat enunciada per Joan Miró fa dècades: «Com més local és una cosa, més universal».

El cosmopolitisme serà amb arrels o no serà. Ells, els Manel, sembla que ho tenen clar i viatgen amb la mateixa alegria a Brighton i a Càceres. Però encara hi ha gent que els demana amb insistència –ho he llegit en un xat– quan cantaran en espanyol. Com si cantar en català només fos una mena d'assaig.

>>> Francesc-Marc Àlvaro

Dani Codina

COBERTURES ASSEGURAÇA MÈDICA

- *Llibertat per escollir metge i centres
- *Sense llistes d'espera
- *Amb un tracte personalitzat
- *Les tecnologies més modernes, en mitjans de diagnòstic i tractament
- *Hospitalitzacions en habitació individual, amb llit per l'acompanyant i la seva manutenció els tres primers dies d'estada
- *Sense copagament
- *Amb l'assegurança dental inclosa
- * Amb una indemnització de 36€/dia, els dies que estigui hospitalitzat per una intervenció

Atlàntida
assegurances mèdiques • 1927

Assegurances mèdiques per 42 € al mes

dependència

5% de descompte en atenció domiciliària per persones dependents

Mas d'Anglí
RESIDENCIAL

5% de descompte a Residencial Mas d'Anglí i Residencial Mas Piteu

Per més informació: Manel Pàmies 635 666 734- 93 237 70 70
Enric Granados 90-92 08008 Barcelona

La Vanguardia 130 anys

Cada dia amb tu

I a partir del proper mes de maig, La Vanguardia també en català

“Ser subscriptors de La Vanguardia ens compensa i molt. La rebem cada dia a primera hora, i tota la família gaudim de tots els avantatges del Club de Subscriptors.”

Subscriu-te a La Vanguardia en català
des del primer dia. Truca al 902 481 482

Si ja ets subscriptor i vols rebre La Vanguardia en català
a partir del primer dia, sol·licita-ho ja al 902 481 482.

LA VANGUARDIA